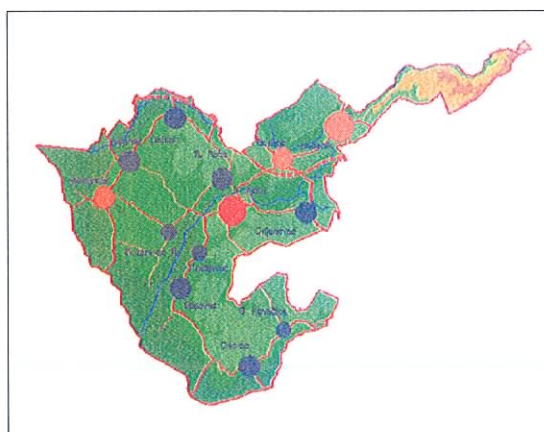

OPĆINA NOVA RAČA

STRATEŠKI PLAN GOSPODARSKOG RAZVOJA

NOVA RAČA , LISTOPAD 2006. GODINE

OPĆINA NOVA RAČA

SADRŽAJ :

1.	UVOD	2.
2.	MODEL PROJEKTA REFORME LOKALNE SAMOUPRAVE	6.
3.	PREGLED PROCESA PLANIRANJA U OPĆINI NOVA RAČA	10.
4.	VIZIJA OPĆINE NOVA RAČA	14.
5.	TEMELJNI PODACI O OPĆINI NOVA RAČA	15.
5.1.1.	O OPĆINI NOVA RAČA	15.
5.1.2.	PODACI O ŽUPANIJI	16.
5.2.	POLOŽAJ OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR ŽUPANIJE I DRŽAVE	19.
5.3.	STANOVNIŠTVO	20.
5.4.	ZEMLJOPISNA OBILJEŽJA	22.
5.5.	PRETEŽITE GOSPODARSKE DJELATNOSTI	23.
5.6.	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	27.
5.7.	OBJEKTI JAVNOG STANDARDA	30.
6.	SAŽETAK SWOT ANALIZE	34.
7.	STRATEŠKA PITANJA	39.
8.	KRITIČNA PITANJA	40.
9.	PREPORUČENE INTERVENCIJE - PROJEKTI POTPORE KRITIČNIM PITANJIMA	49.
9.1.	KRITIČNO PITANJE - KAKO OPĆINU NOVA RAČA PROMOVIRATI KAO PRIVLAČNU LOKACIJU ZA ŽIVLJENJE I PODUZETNIŠTVO ?	49.
9.1.1.	IZGRADNJA INFRASTRUKTURE	49.
9.1.2.	PODUZETNIČKI SERVIS OPĆINE NOVA RAČA	57.
9.1.3.	ZRAČNO PRISTANIŠTE NOVA RAČA	61.
9.2.	KRITIČNO PITANJE - KAKO POTAKNUTI GOSPODARSKU AKTIVNOST U MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU ?	65.
9.2.1.	GOSPODARSKO - INDUSTRIJSKA ZONA NOVA RAČA	65.
9.2.2.	POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA	70.
9.3.	KRITIČNO PITANJE - KAKO RAZVITI TURIZAM ?	74.
9.3.1.	SPORTSKO-REKREACIJSKA ZONA NOVA RAČA	74.
9.3.2.	ŽUPNA CRKVA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U NOVOJ RAČI	78.
9.3.3.	TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA	82.
9.4.	KRITIČNO PITANJE - KAKO UNAPRIJEDITI POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU ?	87.
9.4.1.	UDRUŽIVANJE OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNIKA	87.
9.4.2.	KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	91.
10.	SMJERNICE ZA PROVEDBU, PRAĆENJE I AŽURIRANJE	94.
11.	ZAVRŠNE PREPORUKE	95.

1. UVOD

Demokratska centralizacija povećava odgovornost lokalnih samouprava u Republici Hrvatskoj za gospodarski razvoj. Lokalne samouprave imaju veću odgovornost za :

- *gospodarsku dobrobit svojih građana*
- *svoje vlastito fiskalno zdravlje i*
- *za upravljanje svojom imovinom*

Istodobno, prelazak na tržišno gospodarstvo znači da nije samo samouprava odgovorna za razvoj poslovne zajednice. Umjesto toga u tržišnom gospodarstvu samouprava promovira gospodarski razvoj stvaranjem uvjeta koji podupiru poslovanje privatnog sektora. Svjetsko iskustvo govori da stvaranje uvjeta pogodnih za privatna ulaganja i gospodarski rast ovise o lokalnoj gospodarskoj klimi i korištenju lokalnih javnih ulaganja na strateški način kako bi se podržao gospodarski razvoj.

Strateško planiranje gospodarskog razvoja utemeljeno na zajednici izgrađuje jaku osnovu za aktivnosti lokalne samouprave da uspješno ispuni svoje nove dužnosti i funkcije u novoj gospodarskoj sredini. To čini kroz :

- *okupljanje predstavnika lokalne samouprave, poslovnih i građanskih predstavnika kako bi se stvorila i slijedila zajednička vizija gospodarskog potencijala zajednice i način na koji će biti ostvarena,*
- *mobiliziranje javnih i privatnih resursa koji će podržati tu viziju,*
- *stvaranje povoljne poslovne klime koja će ohrabriti lokalne poduzetnike za stvaranje novih poslova i proširivanje postojećih i koja će biti privlačna vanjskim ulagačima.*

Partnerstvo javnog i privatnog sektora pojačava kapacitet lokalnog gospodarskog razvoja. Strateško planiranje gospodarskog razvoja utemeljeno na zajednici izgrađuje ta partnerstva i mobilizira resurse zajednice da se postignu zajednički ciljevi.

Što konkretno znači Strateško planiranje gospodarskog razvoja utemeljeno na zajednici najjasnije je kada se definira svaki dio imena :

Gospodarski razvoj

Gospodarski razvoj obično se odnosi na stvaranje bogatstava kao rezultat kombinacije povećanog zapošljavanja i povećanog prihoda. Lokalna samouprava također može iskoristiti gospodarski razvoj za povećanje prihoda od poreza i kao poslijedicu od toga, lokalna samouprava povećava

OPĆINA NOVA RAČA

kapacitet pružanja usluga. Dakle, razvoj lokalnog gospodarstva je gospodarska promjena koja rezultira poboljšanim ekonomskim standardom življenja svojih stanovnika i pomaže lokalnoj samoupravi da održava ili poboljšava usluge koje pruža svojim stanovnicima. Ključne karakteristike razvoja lokalnog gospodarstva u tržišno orijentiranom gospodarstvu su slijedeće :

- Kako bi bila učinkovita, funkcija gospodarskog razvoja lokalne samouprave mora biti kontinuirana djelatnost.
- Aktivnost razvoja lokalnog gospodarstva pojavljuje se u okvirima nacionalne gospodarske politike i planova. No, općina je središte gospodarske aktivnosti i može utjecati na svoju gospodarsku budućnost.
- Izvori kojim lokalna samouprava doprinosi gospodarskom razvoju su kadrovski, institucionalni, poslovni, fizički i financijski. Alati koje ima za pojačavanje tih izvora su pružanje usluga i regulatorne odgovornosti, sposobnost informacijskih odredbi, mobiliziranje dodatnih izvora kroz partnerstva s poslovnom zajednicom, nevladinim udrugama, građanima i drugima zainteresiranim u svojem gospodarskom području.
- Gospodarski razvoj se pojavljuje kao rezultat aktivnosti i ulaganja privatnog i javnog sektora i u demokraciji, uz pristanak zajednice.
- Očekivanje povrata kapitala oblikuje odluke privatnih ulaganja. Aktivnosti javnog sektora u gospodarskom razvoju biti će privučene stvaranjem i održavanjem okoline u kojoj poduzetništvo može prosperirati. Takova okolina se naziva dobrom poslovnom klimom. Privatizacija daje poslovnoj klimi sve veću važnost.
- Drugi koncept povezan s privlačenjem ulaganja je lokacijska prednost. Lokacijska prednost znači da poduzeća na toj lokaciji imaju veću vjerojatnost za uspjeh.

Gospodarski razvoj nije definiran da bi privlačio samo vanjske ulagače. Uspješna strategija gospodarskog razvoja prepoznaje da većina gospodarskog rasta i stvaranja novih radnih mjesta počinje od lokalnih poduzetnika koji stvaraju i proširuju lokalna poduzeća. Najveća pažnja trebala bi biti usmjerena prema stvaranju lokalnog poslovnog okruženja unutar kojeg se lokalne poslovne ljude podržava u preuzimanju rizika i ponovnom ulaganju stvorene dobiti u zajednicu. Iskustvo pokazuje da je stvaranje takove poslovne klime najbolji pristup zainteresiranima vanjskim tvrtkama da se smjeste u toj zajednici. Strane ulagače privlače zajednice u kojima lokalni poduzetnici s kojima kontaktiraju govore pozitivno o svojoj lokalnoj samoupravi i zajednici kao povoljnom mjestu za vođenje poslova. Dobar glas se daleko čuje. . .

Strateško planiranje

Strateško planiranje je alat koji je javni sektor preuzeo iz poslovne zajednice. To je kreativan proces kojim zajednica predviđa željenu

OPĆINA NOVA RAČA

budućnost i nužnu proceduru i postupke kako bi postigla svoju viziju budućnosti. Poput gospodarskog razvoja, strateško planiranje je kontinuiran proces, a ne izoliran događaj.

Strateško planiranje je alat za prilagođavanje sredine koja se mijenja i za određivanje prioriteta, ali nije alat za rješavanje svih problema. Razlikuje se od tradicionalnog modela sveobuhvatnog planiranja u nekoliko bitnih činjenica :

- Strateško planiranje je proaktivan proces. Kroz proces strateškog planiranja zajednica želi oblikovati svoju budućnost, a ne se samo pripremiti za nju.*
- Sveobuhvatan plan pokriva sve aktivnosti koje treba poduzeti bez pokazivanja onih koje su najvažnije; strateški plan se usredotočuje samo na kritična strateška pitanja i upućuje resurse na aktivnosti s najvećim prioritetom. Određivanje prioriteta je neophodno jer su resursi kojima raspolaže lokalna samouprava manji od zahtjeva koji se postavljaju pred nju.*
- Sveobuhvatan plan obično kreiraju stručnjaci, a strateški plan razvija radna skupina u kojoj će biti zastupljeni svi entiteti od kojih će se tražiti da provedu plan.*

Da bi strateško planiranje bilo uspješno njegova bit mora biti jasno izražena i prihvaćena na samom početku. Strateško planiranje gospodarskog razvoja bavi se pitanjima koja utječu na zapošljavanje, prihod, privlačenje investicija, pristup kapitalu, komunalije i prometnu infrastrukturu i druge faktore izravno povezane s održivim gospodarskim rastom i napretkom. Usredotočuje se na resurse na koje će imati utjecaj.

Utemeljeno na zajednici

Utemeljeno na zajednici odnosi se na sudjelovanje javnosti u razvijanju strateškog plana. Radna skupina koja se sastoji od predstavnika zajednice stvara strateški plan utemeljen na zajednici. Radna skupina personificira partnerstvo javnog i privatnog, koje je potrebno za učinkovit lokalni gospodarski razvoj. Članovi uključuju predstavnike lokalne samouprave, poslovne zajednice, obrazovnih institucija, skupine iz zajednice kao što su nevladine udruge i slične članove koji su zainteresirani za gospodarski razvoj.

Stručnjaci mogu sudjelovati u radnoj skupini i/ili pomagati savjetovanjem i pružanjem informacija, ali svi članovi radne skupine jednako sudjeluju u odlučivanju koje oblikuje strateški plan utemeljen na zajednici. Strateški plan utemeljen na zajednici određuje prioritete, pravce i definira projekte.

Uključivanje zajednice jača strateško planiranje iz nekoliko razloga :

OPĆINA NOVA RAČA

- *Budući da strateški plan određuje prioritete on ima i političku i gospodarsku važnost. Uključivanje zajednice doprinosi transparentnom procesu.*
- *Uključenje zajednice unapređuje i plan provedbe. Plan mobilizira resurse zajednice za postizanje gospodarskih ciljeva. Uspješno strateško planiranje uključuje entitete od kojih će se tražiti podrška u provedbi strateškog plana.*
- *Sudjelovanje predstavnika zajednice u strateškom planiranju razvoja daje konačnom planu kredibilitet u zajednici. Konsenzus među članovima radne skupine promovira konsenzus zajednice u podršci strateškom planu.*

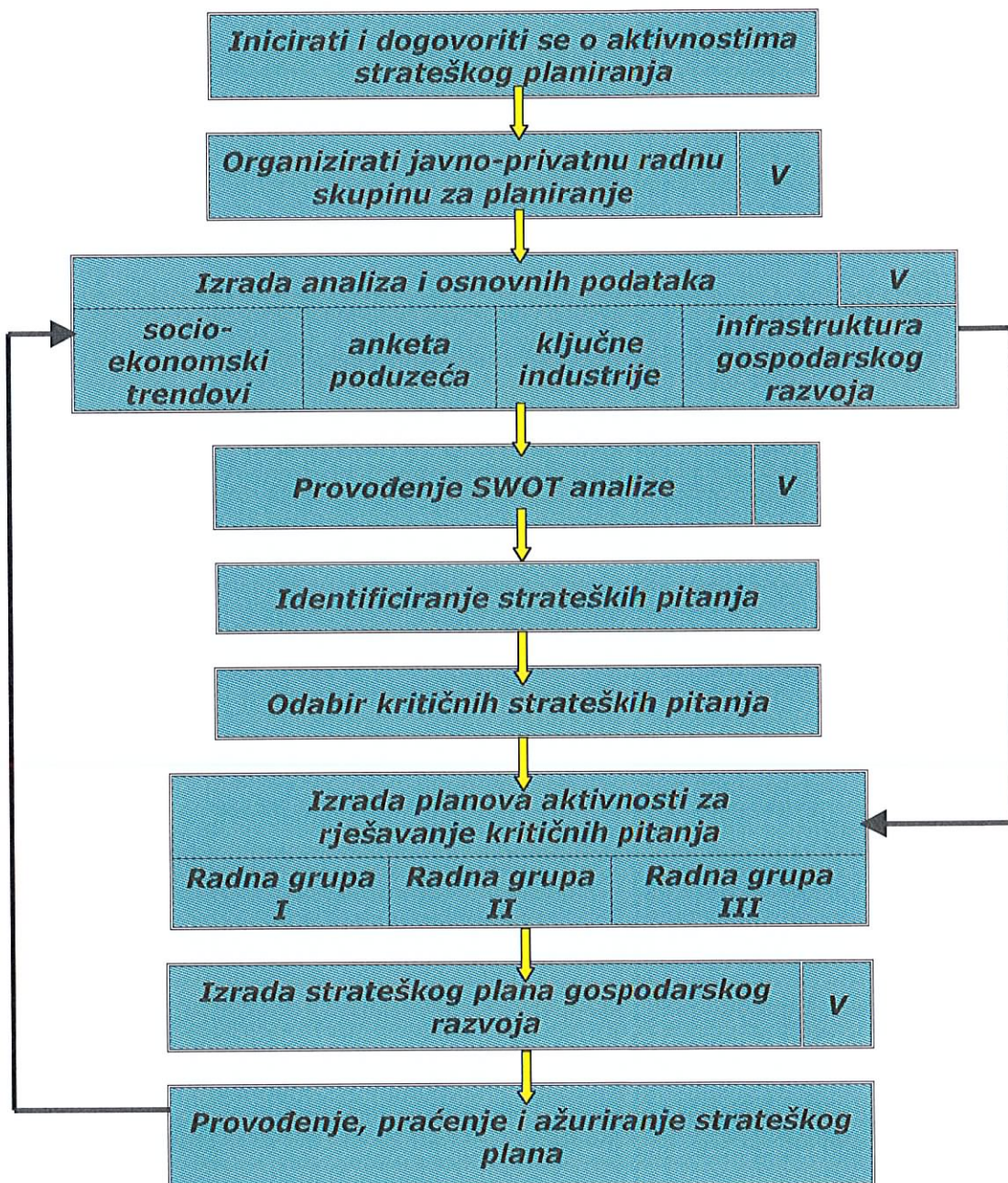
Javnost se redovito informira o napretku i zaključcima tijekom procesa strateškog planiranja gospodarskog razvoja, a javni sastanci u ključnim trenucima tijekom procesa su mjesto šireg sudjelovanja zajednice. Nakon sastanaka radne skupine javnost se informira kroz sve dostupne medije – tisak, radio, web stranice lokalne samouprave, a i sami članovi radne skupine su ujedno i glasnogovornici.

Važno je istaći da uključenje zajednice opterećuje proces planiranja. Organizacija i podrška radnoj skupini oduzima vrijeme. Radna skupina mora utrošiti vrijeme za izgrađivanje konsenzusa i pregovore. Međutim, koristi koje donosi uključivanje zajednice opravdavaju dodatni trud. Uključenje zajednice nastavlja se u fazi provedbe kao proces za nadgledanje napretka prema navedenim ciljevima čineći modifikacije i prilagodbe u planu gdje je potrebno.

2. MODEL PROJEKTA REFORME LOKALNE SAMOUPRAVE

PRLS Model strateškog planiranja opisuje kako proizvesti strateški plan gospodarskog razvoja (SPGR) kroz proces koji uključuje zajednicu i čini osnovu za partnerstvo javnog i privatnog sektora u provedbi plana. Model je ilustriran u nastavku teksta, kao i njegovi sastavni dijelovi. Dio procesa koji se ponavlja u nekoliko navrata "Stvoriti viziju za gospodarsku budućnost zajednice" označen je slovom **V** u dijagramu.

Inicirati i dogovoriti se o aktivnostima strateškog planiranja

Uobičajeno je da stvaranje strateškog plana gospodarskog razvoja zasnovanog na zajednici pokreće i predvodi načelnik općine.

Organizirati javno-privatnu radnu skupinu za planiranje

Članstvo radne skupine prikazuje javno-privatnu suradnju koja podržava gospodarski razvoj u tržišnom gospodarstvu. Supredsjedatelji su načelnik općine i važan predstavnik poslovne zajednice. Članovi radne grupe uključuju predstavnike općinskih i županijskih vlasti, te organizacija važnih za gospodarski razvoj.

Stvoriti viziju za gospodarsku budućnost zajednice

Strateški plan gospodarskog razvoja dizajniran je da bi situaciju pomakao s jedne na drugu točku razvoja. Vizija željene gospodarske budućnosti opisuje destinaciju SPGR-a. Vizija budućnosti odražava i temeljne vrijednosti zajednice. Tijekom izrade SPGR-a vizija se preispituje u skladu sa novim prikupljenim činjenicama i po potrebi korigira.

Izrada analiza i osnovnih podataka

Strateške odluke se temelje na informacijama, pa strateško planiranje gospodarskog razvoja počinje sakupljanjem informacija o gospodarstvu. Informacije potrebne za vođenje razvoja SPGR uključuju statističke podatke, kao i informacije prikupljene anketiranjem poduzetnika o lokalnom gospodarstvu i zajednici. Informacije koje opisuju trenutno stanje nazivaju se temeljnim podacima, a predstavljaju polaznu točku za SPGR.

Provođenje SWOT analize

Radna skupina koristi analitički okvir koji se naziva SWOT (naziv dolazi od početnih slova engleskih riječi za snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje) kako bi organizirala informacije iz temeljnih podataka, ankete i njihova osobnog znanja. SWOT katalogizira situacije kao unutarnje snage ili slabosti, te vanjske mogućnosti ili prijetnje – sve što je relevantno za lokalni gospodarski razvoj.

Identificiranje strateških pitanja

Uspoređivanje situacije opisane u SWOT analizi s vizijom željene gospodarske budućnosti pomaže radnoj skupini da odredi strateška pitanja – ona pitanja koja će vrlo vjerojatno utjecati na gospodarsku budućnost zajednice i postizanje vizije. Strateška pitanja često se nalaze na negativnoj strani SWOT-a. To su interne slabosti koje ograničavaju lokalni gospodarski napredak i vanjski faktori (prijetnje) koji će vjerojatno imati negativan utjecaj na lokalno gospodarstvo.

Odabir kritičnih strateških pitanja

Kritična pitanja su ona strateška pitanja koja su :

- *najvažnija za postizanje željene gospodarske budućnosti*
- *ona pitanja na koja će najvjerojatnije utjecati lokalna intervencija*

Ta dva kriterija odražavaju obvezu strateškog planiranja da se :

- *usredotoči na potrebe najvažnijih prioriteta*
- *koncentrira na probleme na koje mogu utjecati ljudi koji se bave planiranjem*

Izrada planova aktivnosti za rješavanje kritičnih pitanja

Radna skupina stvara plan aktivnosti za svoje kritično pitanje. Model PRLS-a koristi vrlo bazičnu verziju LogFrame-a (Logical Framework) za specificiranje predloženih intervencija, pretpostavki koje su osnova te logike, te na koji način se može mjeriti napredak prema postizanju ciljeva. LogFrame je tehnika projektnog managementa koju za sponzorirane projekte zahtjevaju i Svjetska banka i Europska unija. U nastavku pridruživanja Europskoj uniji hrvatske lokalne samouprave bi mogle imati priliku sudjelovati u natjecanjima za donacije Europske unije prije pridruživanja, te je u tom slučaju primjena ove metode u izradi strateškog plana gospodarskog razvoja vrlo bitna.

Izrada strateškog plana gospodarskog razvoja

Radna skupina ocjenjuje potrebne resurse za kombinirane planove aktivnosti. Planove aktivnosti integrira u jedan cjeloviti SPGR. Radna skupina treba odvagati brojne faktore pri integraciji planova aktivnosti u koherentan strateški plan za gospodarski razvitak.

Provedba, praćenje i ažuriranje SPGR-a

Provedba je test procesa strateškog planiranja. Model PRLS-a stvara osnovicu za provedbu jer kreira zajedničku viziju i konsenzus zajednice o pitanjima, prioritetima i načinu na koji bi zajednica trebala reagirati. Osim toga oni koji će biti zaduženi za provedbu plana uključeni su u njegovo stvaranje.

Nadgledanje daje informacije kojima će se ocjenjivati primjena strateškog plana i predvoditi modifikacije i ažuriranje koje će održati mjere u smjeru realizacije vizije. Entitet koji nadzire primjenu također nadgleda napredak SPGR-a. Redoviti izvještaji o nadgledanju koji se javno objavljuju održavaju proces transparentnim i jačaju obvezu izvršenja.

Strateški plan je alat za prilagođavanje promjenama tako da se mora ažurirati periodičnim pregledima i tekućim informacijama. Većina baza podataka ažurira se godišnje kada nove informacije postanu dostupne. Nove informacije dolaze kroz novi pregled socioekonomskog stanja koji se unosi u SPGR. Sa završetkom novog pregleda nastupa povoljno vrijeme da nadzorni entitet potraži odgovore na četiri dodatna pitanja :

- *je li pitanje još kritično za gospodarsku budućnost zajednice ?*
- *odnosi li se ta intervencija i dalje na kritično pitanje ?*
- *da li uloženi resursi potrebni za provedbu i dalje opravdavaju korist koju daje program ?*
- *postoje li nehotične negativne posljedice intervencije ?*

3. PREGLED PROCESA PLANIRANJA U OPĆINI NOVA RAČA

Projekt reforme lokalne samouprave (PRLS) prije svega pruža tehničku potporu jačanju sposobnosti lokalne samouprave za učinkovitije izlaženje u susret potrebama građana i stvara pretpostavke za pridruživanje Europskoj uniji. USAID-ov Projekt reforme lokalne samouprave višegodišnje je nastojanje usmjereno na uvođenje suvremenih sustava javne uprave u većinu od 565 jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj.

Općina Nova Rača odlučila je provesti Program reforme lokalne samouprave i to modela Gospodarski razvitak.

Potpisom Ugovora o implementaciji modela gospodarskog razvoja u lipnju 2006. godine prihvaćena je i implementacijska matrica i sve obveze za provođenje modela, te se pristupilo realizaciji.

Općina Nova Rača je već poduzimala akcije koje su za cilj imale stvaranje dinamičnije poslovne klime, privlačenje kapitala, otvaranje novih radnih mjesta. Uz Općinu i druge su institucije, organizacije i poduzeća radili na sličnim programima koji su imali isti cilj. Ovim procesom strateškog planiranja Općina Nova Rača želi da ti naponi budu koordinirani i da se odrede prioritete koji se odnose na razne aktivnosti gospodarskog razvoja u Općini Nova Rača, a što će omogućiti optimalno korištenje resursa.

Ovakova odluka temelji se i iz zakonske osnove koja ukazuje na djelokrug obavljanja poslova lokalne i područne samouprave i to :

- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 106/03)*
- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03)*
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/02)*
- Program razvoja malog gospodarstva RH 2003-2006*
- Program razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. godine*
- Zakon o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi (Međunarodni ugovori NN 14/97)*
- te ostali propisi koji reguliraju ovo područje*

Prvi korak bilo je organiziranje javno-privatne radne skupine za strateško planiranje. Općina Nova Rača preuzela je inicijativu, te su u radnu skupinu pozvani predstavnici lokalnih poduzeća, obrtnika, relevantnih općinskih i županijskih odjela, školstva, javnih poduzeća, nevladinih organizacija i svih ostalih zainteresiranih za gospodarski razvoj. Kroz svoje članstvo (u dodatku popis svih članova) radna skupina je pokazala suradnju između javnog i privatnog sektora što je ključno u ovom procesu.

OPĆINA NOVA RAČA

Radna skupina odlučila je da će se strateški plan gospodarskog razvoja Općine Nova Rača raditi za četverogodišnji period od 2007. do 2010. godine.

Izrada strateškog plana gospodarskog razvoja započela je s informiranjem o stanju u lokalnom gospodarstvu, budući se strateške odluke zasnivaju na informiranosti. Prikupljeni su podaci od Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, statistički podaci Državnog ureda za statistiku, podaci FINE, te dostupni podaci upravnih odjela Općine Nova Rača, te Bjelovarsko-bilogorske županije. Obavljeni su i direktni razgovori sa značajnijim poduzetnicima, te su i od njih prikupljeni podaci o njihovim razvojnim planovima, koji su također dali važne informacije za proces.

Radna skupina je potom ove podatke strukturirala u matricu pozitivnih i negativnih unutarnjih i vanjskih čimbenika - SWOT matricu. Izraz SWOT dolazi od početnih slova engleskih riječi za snage, slabosti, prilike i prijetnje. SWOT analiza procjenjuje kolika je vjerojatnost da ti čimbenici utječu na viziju radne skupine prema željenoj gospodarskoj budućnosti Općine Nova Rača koju je prethodno radna skupina i iskazala.

Na osnovu SWOT analize i njihovog znanja, članovi radne skupine opisali su strateška pitanja koja utječu na gospodarsku budućnost, te razmatrali koja su pitanja najvažnija i na koja pitanja oni mogu utjecati (krug utjecaja). Izabrali su četiri kritična strateška pitanja na koja se treba usredotočiti u strateškom planiranju gospodarskog razvoja :

- 1. Kako Općinu Nova Rača promovirati kao privlačnu lokaciju za življenje i poduzetništvo ?**
- 2. Kako potaknuti gospodarsku aktivnost u malom i srednjem poduzetništvu ?**
- 3. Kako razviti turizam ?**
- 4. Kako unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju ?**

Članovi radne skupine u skladu sa svojim znanjima i sklonostima izradili su planove aktivnosti za inicijative koje bi se mogle provoditi u idućih nekoliko godina, a da bi se ostvarila njihova vizija željene gospodarske budućnosti. Planovi aktivnosti, zajedno sa vizijom željene budućnosti osnovna su bit dokumenta strateškog plana gospodarskog razvoja. Planovi aktivnosti integrirani su u jedan cjeloviti SPGR.

Tijekom cijelog procesa osigurana je transparentnost postignutih rezultata i utjecaj javnosti, budući su postignuti rezultati bili dostupni kroz rad članova radne skupine.

Posljednji koraci u procesu su provođenje, praćenje i ažuriranje strateškog plana gospodarskog razvoja. Kada se započne sa implementacijom, praćenje osigurava da se aktivnosti provode prema planu ili ako tomu nije tako, procijeni razlog za modifikaciju. Jasno je da će ove stalne aktivnosti zahtijevati dodatne resurse u Općini Nova Rača, a u poglavlju o Smjernicama za provođenje i praćenje i Završnim preporukama detaljnije je obrađen ovaj dio procesa.

POPIS ČLANOVA RADNE GRUPE

(po abecednom redu, svi koji su sudjelovali najmanje jednom u radu)

Darko	Bišćan	Sl. Kovačica, Obrt za obradu metala i PG
Željko	Brnić	Nevinac
Milan	Gavranović	Sasovac, Građevinski obrt
Josip	Hanževečki	Drljanovac
Zdravko	Jakšeković	N. Rača, Eurogum
Darko	Knežić	Sl. Kovačica
Milan	Miličević	N.Rača
Željko	Sabolović	načelnik Općine Nova Rača
Ivan	Srbljanović	Bulinac
Ivan	Tatarović	Sasovac
Jakov	Pavičić	St. Rača
Mario	Vinković	St. Rača, VIN-INFO d.o.o.
Mirko	Žabjačan	Sasovac

konzultant radne skupine :

Zlatko Šklempa , dipl.oec. , konzultant PRLS-a u području gospodarskog razvoja, certificiran od USAID / The Urban Institute

43000 Bjelovar , P.Preradovića 9/I
☎ 043/ 22 11 88 , fax 043/ 22 11 90
www.impulscentar.com

4. VIZIJA OPĆINE NOVA RAČA

Strateško planiranje je alat koji je iz poduzetništva lokalna zajednica preuzela i prilagodila za planiranje svog gospodarskog razvoja. No, postoje neke razlike. Poduzetništvo počinje proces strateškog planiranja gospodarskog razvoja svjesno da je krajnji cilj ostvariti dobit, dok zajednica na početku mora tek odlučiti što joj je cilj.

Što zajednica želi postati ?

Odgovor na to pitanje je izjava o viziji u kojoj članovi radne skupine opisuju željenu budućnost Općine Nova Rača nakon uspješnog provođenja planiranih aktivnosti gospodarskog razvoja :

Općina Nova Rača je ugodan prostor za življenje koji stanovnicima omogućava održivi razvoj i egzistenciju kroz djelatnosti u malom poduzetništvu, obrtništvu, poljoprivredi i turizmu.

Uvjeti života su jednaki onima u većim središtima, uz uređenu infrastrukturu, ali bez gradske buke i zagađenosti, sa očuvanim prirodnim resursima.

Živi se u skladnom suživotu obogaćenom kulturnim i sportskim sadržajima i zadovoljenim svim životnim potrebama, te odgovarajućom socijalnom skrbi.

5. TEMELJNI PODACI O OPĆINI NOVA RAČA

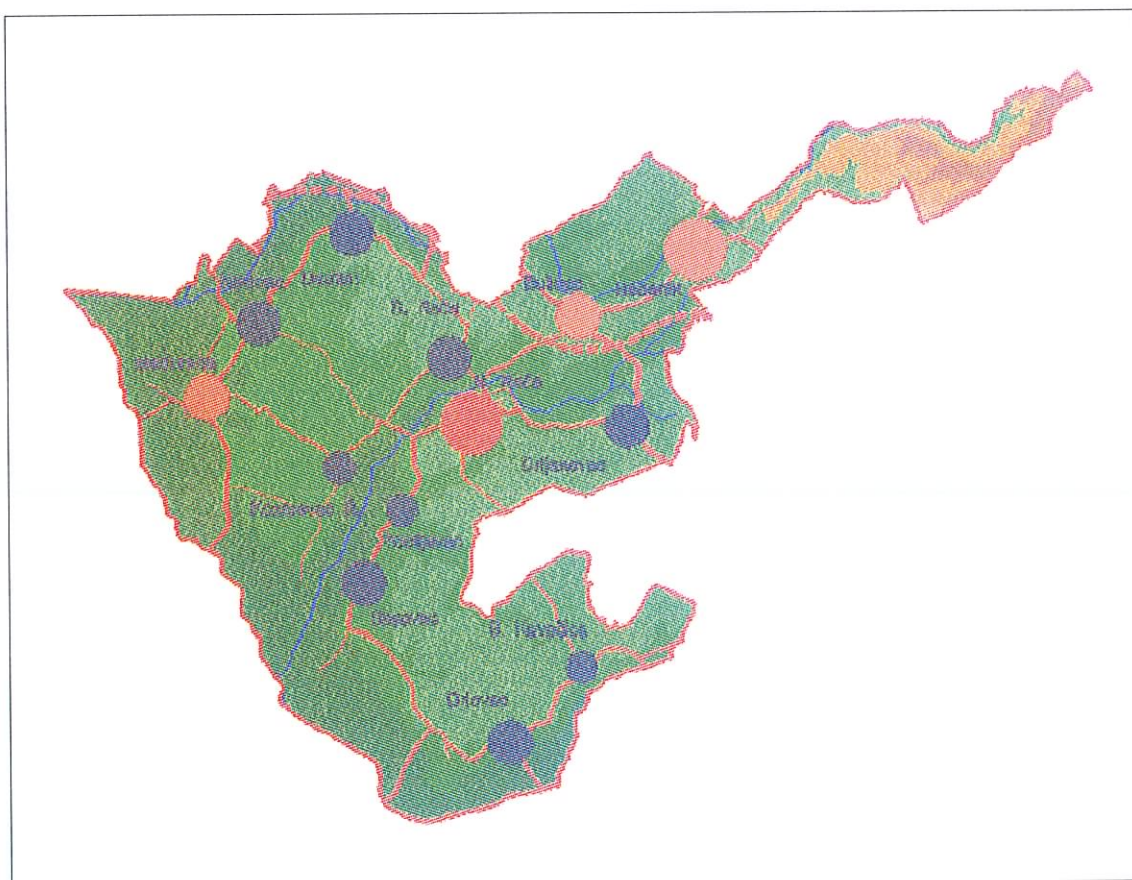
5.1.1. O OPĆINI NOVA RAČA

Općina Nova Rača smjestila se je podno samih obronaka Bilogore povezujući ljepotu ravnice i brežuljkastog kraja u jedinstvenu cijelinu.

Na području Općine njeguje se duhovna i tradicijska kultura zavičaja. Ovaj kraj ima sve to utkano u povijesno, etnološko i izvorno blago.

Općina je formirana je 29.12.1992.godine godine donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Sjedište Općine je u naselju Nova Rača.

Obuhaća područje naselja: Bedenik, Bulinac, Dautan, Drljanovac, Kozarevac Račanski, Međurača, Nevinac, Nova Rača, Orlovac, Sasovac, Slovinska Kovačica, Stara Rača i Tociljevac.

Obzirom na položaj i prometne veze područje Općine je pod izrazito jakim gravitacijskim utjecajem Bjelovara, većeg regionalnog središta i glavnog razvojnog žarišta sjeverozapadnog dijela Županije, a pojedini rubni dijelovi i Velikog Grđevca i Velike Pisanice.

OPĆINA NOVA RAČA

S gustoćom naseljenosti od 44,16 st/km² Općina Nova Rača je među prosječno naseljenim općinama Županije (prosjeak 49,81 st/km²) i daleko ispod prosjeka Hrvatske od 77,4 st/km².

Površinski Općina Nova Rača zauzima 9.232 ha, veći dio površine 3.470,08 ha su obradive površine su obradiva i ostala obradiva tla, dok površinu od 1.505,36 ha pokrivaju šume. Općina Nova Rača ima oko 4.077 stanovnika u 1263 domaćinstava, koji su aktivni u raznim klubovima i društvima koja djeluju na njenom području.

Slavni ljudi:

Ivan Vitez Trnski- političar, književnik, župan, prvi predsjednik Društva hrvatskih književnika, počasni građanin grada Zagreba.

Toša Dabac, jedan od najpoznatijih hrvatskih fotografa

Stjepan Kušar, kanonik Zagrebačke biskupije

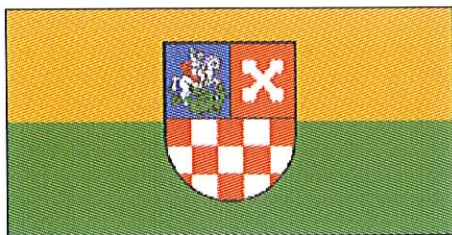
Josip Kurtak, političar, profesor književnosti, bivši gradonačelnik Bjelovara.

5.1.2. PODACI O ŽUPANIJI

Bjelovarsko - bilogorska županija nalazi se u istočnom dijelu skupine županija središnjega područja Hrvatske. Na sjeveru graniči s Koprivničko-križevačkom, na sjeveroistoku s Virovitičko-podravskom, na jugu sa Sisačko-moslavačkom i na zapadu sa Zagrebačkom županijom.

Obuhvaća prostor četiri karakteristične geografske cjeline : Bilogoru (sjeverno i sjeveroistočno), rubne masive Papuka i Ravne gore (istočno), Moslavačku goru (jugozapadno), i dolinu rijeke Česme i Ilove (zapadno, središnje i južno).

Županiju s ostalim područjima Hrvatske povezuje nekoliko prometnih pravaca. Kroz nju prolazi cesta i željeznička pruga koja povezuje Osijek i Zagreb. Bjelovar, središte Županije, udaljen je od Zagreba 80 km i s njime ga povezuju cestovni pravci preko Vrbovca i Čazme. Postoji i direktna željeznička veza sa Zagrebom. Na autoput Ljubljana-Zagreb-Beograd izlazi se iz Županije preko Daruvara, Garešnice i Čazme.

Područje Bjelovarsko-bilogorske županije obiluje značajnim izvorima nafte, plina, kvarcnog pijeska, gline, termalnih voda i drugim prirodnim bogatstvima koja se samo djelomično koriste. Kvalitetno i prostrano poljoprivredno zemljište, razvijena stočarska proizvodnja kao i bogat i raznovrstan šumski fond temelji su razvoja gospodarstva na ovom području. Pitomi krajevi i srdačni ljudi pružaju odlične uvjete za ugostiteljsko-turističku ponudu usmjerenu na zdravstveno-rekreativni turizam, lovni turizam s nizom odličnih i kvalitetnih lovišta, ribolovni turizam, seoski i niz drugih vidova odmora, rekreacije i zabave.

Na području Županije posluje oko 1100 tvrtki, najviše od njih bavi se trgovinom (46%), prerađivačkom industrijom (19,6%), poslovanjem nekretninama, iznajmljivanjem i uslugama (10,2%), poljoprivredom i šumarstvom (7%), građevinarstvom (6%), ugostiteljstvom (4,3%), te prometom, skladištenjem i vezama (3,7%).

Registrirano je oko 2300 obrtničkih radnji koje pružaju razne proizvodne i druge usluge, a zapošljavaju više od 4800 djelatnika.

Temeljno je gospodarsko određenje Bjelovarsko-bilogorske županije nekada, a i sada, proizvodnja hrane i stočarstvo, što rezultira značajnom proizvodnjom mlijeka i mesa. Na toj se bogatoj i kvalitetnoj sirovinskoj osnovi razvila značajna prehrambena industrija.

Na kvalitetnom poljoprivrednom zemljištu, bitnom preduvjetu razvoja poljodjelstva, naročito stočarstva, razvila se proizvodnja ratarskih kultura namijenjenih stočarstvu i proizvodnji žitarica i industrijskoga bilja. Do sada nedovoljno korištenim resursima u voćarstvu i vinogradarstvu počinje se pridavati veći značaj.

U stočarskoj proizvodnji najvažnije je govedarstvo, pretežno simentalne pasmine, a takvo udomaćeno mesno-mliječno govedo rasadište je rasplodnog materijala u govedarstvu Hrvatske i snažna sirovinska osnova razvijene mljekarske i mesoprerađivačke industrije Županije.

Značajna je i svinjogojska proizvodnja na bazi krmača i suprasnih nazimica kao sirovinska osnovica za mesoprerađivačku industriju. Znatni su i kapaciteti u proizvodnji konzumnih jaja i brojlera, a u porastu je i uzgoj ovaca i koza, dok je konjogojstvo svedeno na minimalan broj grla. U Županiji postoje značajne površine kvalitetnih ribnjaka slatkovodne ribe, a posebno je razvijena proizvodnja šarana.

Najsnažniji dio prehrambene industrije je proizvodnja i prerada mlijeka. Tako mljekare svojom godišnjom proizvodnjom prerade više od 50% ukupne prerade mlijeka u Hrvatskoj. Uz proizvodnju pasteriziranog mlijeka proizvode se i razni mliječni proizvodi od kojih se naročito ističu neke poznate robne marke sireva.

Osim mljekarske industrije značajni su kapaciteti mlinske i konditorske industrije, zatim prerade mesa i ribe, prerade krumpira, te proizvodnja tjestenine. Proizvodnja kvalitetnog piva temelji se na poznatoj češkoj

OPĆINA NOVA RAČA

tradiciji, a ljubitelji dobre kapljice mogu uživati u kvalitetnim vinima kojih je svakim danom sve više.

Također je važna gospodarska grana Županije, zasnovana na bogatom i raznovrsnom fondu kvalitetnih šuma s visokom zastupljenošću hrasta i bukve, drvoprerađivačka industrija sa znatnim kapacitetima u proizvodnji piljene građe i ploča, proizvodnji šperploča, furnira, iverice, masivnog i pločastog namještaja, parketa, drvene galanterije i drugih proizvoda.

S dugogodišnjom tradicijom tekstilna je industrija, s nizom poznatih proizvođača gotovih tekstilnih proizvoda, svojom kvalitetom i praćenjem modnih trendova visoko pozicionirani subjekt u gospodarstvu Bjelovarsko-bilogorske županije i Hrvatske.

Industrija prerade metala raspolaže značajnim proizvodnim mogućnostima. Instalirani su ljevaonički kapaciteti nodularnog i sivog lijeva, dorada i obrada proizvoda od žice, a strojogradnja je specijalizirana za proizvodnju strojeva za ciglarstvo i pivarstvo, uključujući proizvodnju automobilskih prikolica i traktora.

Geoprometni položaj Županije povoljno utječe na razvoj cestovnoga prometa, pa tako dolazi do stalnog povećanja broja prometnih tvrtki, koje svojim suvremenim vozilima prevoze robu i putnike gotovo u svim pravcima.

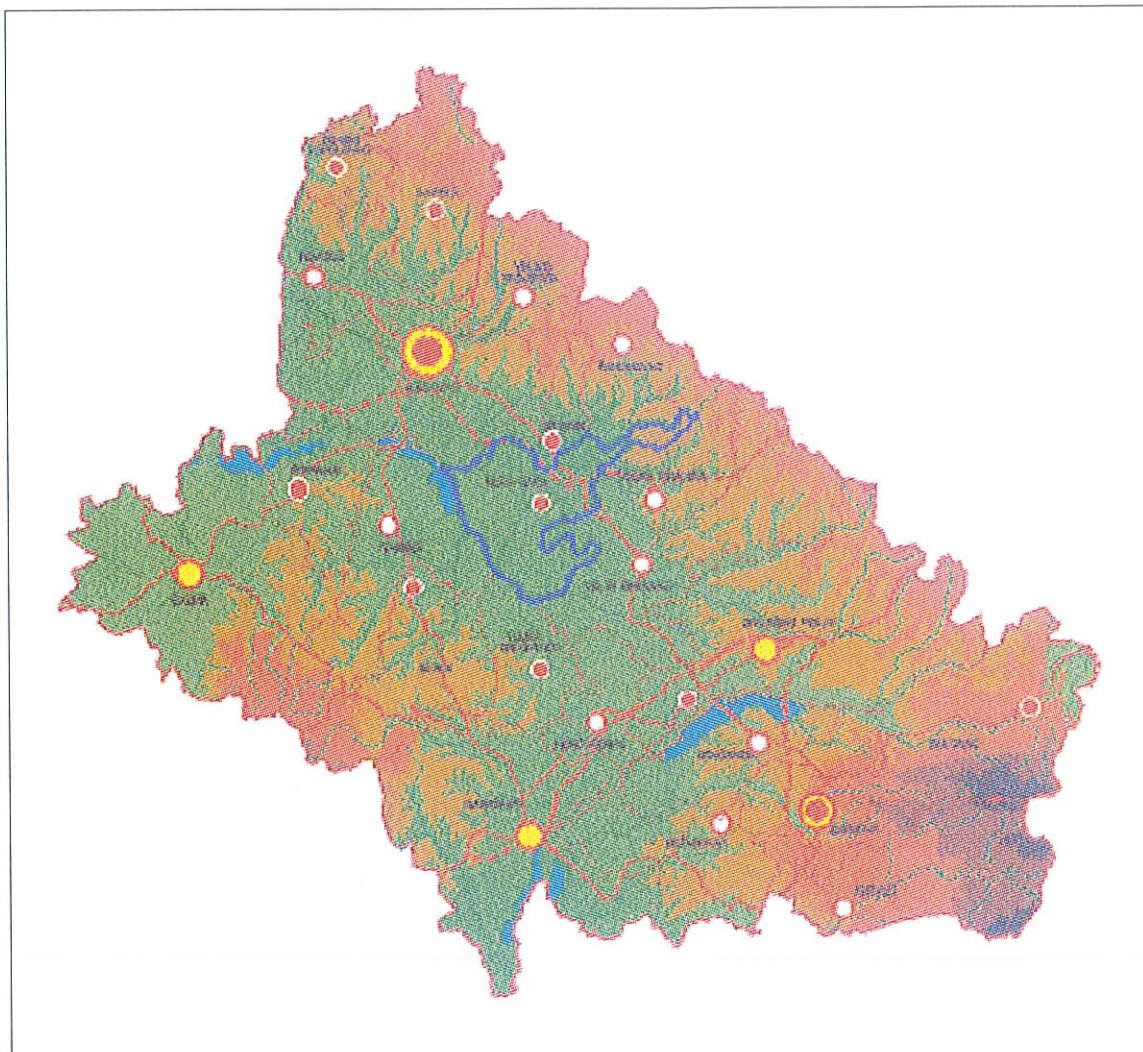
Bjelovarsko-bilogorska županija zauzima površinu od 2652 km², što je 3,03% od ukupne površine Hrvatske i na njenom području obitava 131.343 žitelja prema popisu iz 2001. godine, što iznosi oko 3% stanovništva Hrvatske. Središte Županije je grad Bjelovar s 41.083 stanovnika ili 31,3% od ukupnog broja. Bjelovar je političko, kulturno i gospodarsko središte Županije i u njemu se nalaze mnogobrojne institucije koje svojim aktivnim djelovanjem daju primjeren značaj gradu. Tu su još i gradovi Daruvar, Čazma, Garešnica i Grubišno Polje, koji svojim posebnostima i specifičnostima u gospodarskom i društvenom životu daju cjelovitu sliku područja Bjelovarsko-bilogorske županije. U sastavu Županije nalazi se i 18 općina u kojima se čine značajni napori da se oživi i ojača gospodarski potencijal i obogati društveni život.

Osim razvijenoga gospodarstva, područje Bjelovarsko-bilogorske županije prepuno je bogate povijesti i tradicije koja seže i u vrijeme prije rimskog doba. U muzejima i crkvama čuvaju se dragocjenosti kao dokazi postojanja, trajanja i čuvanja života na ovom području. Na svakom koraku isprepliću se prošlost i sadašnjost. Tu je "Terezijana" kao uspomena na carica Mariju Tereziju koja je carskim dekretom osnovala grad Bjelovar, Međunarodni stočarski i gospodarski sajam, najveći takve vrste u Hrvatskoj, "Vinodar", izložba vina, "Obžinky", žetvene svečanosti Čeha, Smotra pučkoga teatra, međunarodni supermaraton Zagreb-Čazma, motokros u Podgariću, konjički turnir u Bereku i brojne sportske priredbe. Bjelovar je kolijevka rukometa u Hrvatskoj.

OPĆINA NOVA RAČA

5.2. POLOŽAJ OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR ŽUPANIJE I DRŽAVE

Općina je formirana je 29.12.1992.godine godine donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Sjedište Općine je u naselju Nova Rača.

Općina Nova Rača prirodno geografski pripada prostoru Panonske megaregije, makroregiji Zavale sjeverozapadne Hrvatske. Obuhvaća prostor jedne karakteristične geografske cjeline doline Česme, sa pobrđem Bilogore u jednom rubnom dijelu-Bedenik. Relativno je kompaktna, sa jednim izduženim krakom u smjeru jugozapad-sjeveroistok, postavljenim na masiv Bilogore i otvorena u svim smjerovima.

Općina Nova Rača nalazi se u istočnom dijelu Županija središnje Hrvatske, najrazvijenijeg dijela Hrvatske i ključnog čvorišta prometnih pravaca. Međutim, obzirom na rubni položaj, te smještaj upravo između najznačajnijih prometnih pravaca (Podravskog i Posavskog koridora) ,

dijelom je kao i cijela županija, ostala izvan interesa dosadašnjih razvojnih usmjerenja.

Obzirom na položaj i prometne veze područje Općine je pod izrazito jakim gravitacijskim utjecajem Bjelovara, većeg regionalnog središta i glavnog razvojnog žarišta sjeverozapadnog dijela Županije, a pojedini rubni dijelovi i Velikog Grđevca i Velike Pisanice.

S gustoćom naseljenosti od 44,16 st/km² Općina Nova Rača je među prosječno naseljenim općinama Županije (prosjek 49,81 st/km²), i daleko ispod prosjeka Hrvatske od 77,4 st/km².

komparativna analiza nekih osnovnih podataka i pokazatelja :

	Općina N.Rača	Županija	Hrvatska
poljopr.zemljišta	st/100 ha 58	95	149
šuma i šumskog zemljišta	st/100 ha 271	150	230
razvrstanih cesta	m/km ² 666	548	500
želj.pruga	m/km ² 0	26	43
vodoopskrbom pokrivenih naselja	% 8	15	69
odvodnjom pokrivenih naselja	% 8	3	-
plinoopskrbom pokrivenih naselja	% 69	41	-

5.3. STANOVNIŠTVO

Broj stanovnika Općine Nova Rača i njegov udio u ukupnom stanovništvu države smanjuje se već gotovo 50 godina. Na takav tok demografskih kretanja utjecao je proces urbane tranzicije, te iz njega proizašle promjene društveno-gospodarskih i drugih činitelja, a obzirom na dotadašnji izrazito ruralni karakter Županije.

U slijedećem razdoblju se na području Općine može očekivati smirivanje migracijskih procesa, te će na buduća demografska kretanja utjecati dobna struktura stanovništva. Kako je u 2001. godini izuzetno veliki postotak stanovništva ušao u dob preko 60 godina, može se zaključiti da će u idućih 10 do 15 godina broj stanovnika Općine opadati, te se eventualni porast broja stanovnika može očekivati tek u kasnijim razdobljima.

OPĆINA NOVA RAČA

naselja – površina i broj stanovnika

rbr.	naselje	površina		stanovnika	
		km ²	%	1991.	2001.
1.	<i>Bedenik</i>	14,30	15,5	723	584
2.	<i>Bulinac</i>	4,15	4,5	407	388
3.	<i>Dautan</i>	6,89	7,5	389	363
4.	<i>Drljanovac</i>	5,75	6,3	331	285
5.	<i>Kozarevac Račanski</i>	6,49	7,0	153	144
6.	<i>Međurača</i>	12,93	14,0	413	368
7.	<i>Nevinac</i>	4,71	5,1	220	239
8.	<i>Nova Rača</i>	4,47	4,8	570	534
9.	<i>Orlovac</i>	10,09	10,9	279	260
10.	<i>Sasovac</i>	7,55	8,2	284	244
11.	<i>Slovinska Kovačica</i>	6,49	7,0	223	188
12.	<i>Stara Rača</i>	5,89	6,4	409	379
13.	<i>Tociljevac</i>	2,61	2,8	119	101
	<i>ukupno</i>	92,32	100,0	4520	4077

naselja – gustoća naseljenosti, broj stanova i broj kućanstava

rbr	naselje	gustoća naselj. st/km ²		stanova		kućanstava	
		1991.	2001.	1991.	2001.	1991.	2001.
1.	<i>Bedenik</i>	50,6	40,8	211	196	208	169
2.	<i>Bulinac</i>	98,1	93,5	135	142	131	124
3.	<i>Dautan</i>	56,5	52,7	114	112	110	97
4.	<i>Drljanovac</i>	57,6	49,6	109	119	109	95
5.	<i>Kozarevac Račanski</i>	23,6	22,2	64	55	52	42
6.	<i>Međurača</i>	31,9	28,5	143	122	122	110
7.	<i>Nevinac</i>	46,7	50,7	70	79	65	75
8.	<i>Nova Rača</i>	127,5	119,5	205	209	189	185
9.	<i>Orlovac</i>	27,7	25,8	101	89	84	79
10.	<i>Sasovac</i>	37,6	32,3	88	80	78	66
11.	<i>Slovinska Kovačica</i>	34,4	29,0	95	76	72	64
12.	<i>Stara Rača</i>	69,4	64,3	135	132	126	125
13.	<i>Tociljevac</i>	45,6	38,7	35	37	34	32
	<i>ukupno</i>	49,0	44,2	1505	1448	1380	1263

5.4. ZEMLJOPISNA OBILJEŽJA

Temeljno obilježje krajoliku Općine Nova Rača daje reljef. Mogu se izdvojiti dvije osnovne geografske cjeline :

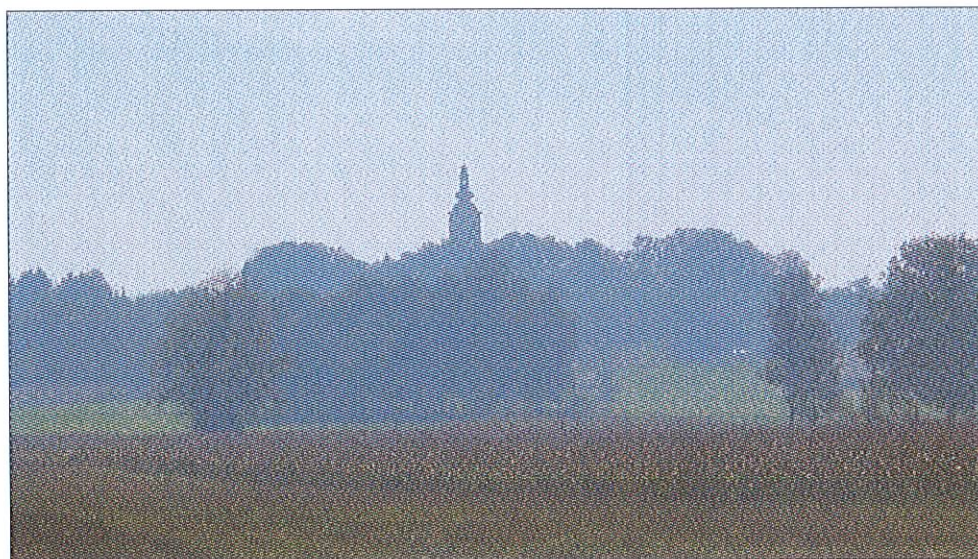
- nizinski prostor zavale rijeke Česme. Reljef koji dominira krajem je pretežito neuravnilen. Najveći dio općine je ispod 125 m apsolutne visine. Blaga povišenja brežuljkastih predjela vežu se na padine Bilogore, bez istaknutijih vrhova.
- Bilogora sa zonom prigorskih brežuljaka.

Geološki sastav i reljef promatrani globalno pogoduju društveno-ekonomskom valoriziranju ove regije i ne predstavljaju ograničavajući faktor razvoja.

Tla na području Općine Nova Rača su uz primjenu borbe protiv erozije, hidromelioracijske zahvate, agromelioracijske zahvate (humizacija i kalcifikacija), duboku obradu i gnojidbu, iskoristiva i moguće je ostvariti visoku i stabilnu proizvodnju .

Vodotoci koji se rasprostiru na području Općine Nova Rača spadaju u područje sliva rijeka Česme i Glogovnice. Glavni su vodotok je rijeka Česma a njene važnije pritoke su vodotoci Severinčica, Babinčica, Račačka i Bedenička.

Područje Općine pripada klimi toplo umjerenog kišnog tipa, bez izrazito sušnog razdoblja. Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca je oko 0 °C , a najtoplijeg mjeseca nije veća od 22 °C. Padaline su podjednako raspoređene tijekom godine. Prosječna je vlaga zraka oko 74 %, područje je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječno godišnje ima 1921 sat sa sijanjem sunca.

5.5. PRETEŽITE GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Poljoprivreda

Općina Nova Rača ima 44,46 % poljoprivrednog stanovništva (županija 20,68 %, država 5,54 %). Udio obradivog poljoprivrednog zemljišta u odnosu na ukupnu površinu općine je 38 %, što je u okviru županijskog prosjeka (38,61 %), a općine pod šumama (16 %).

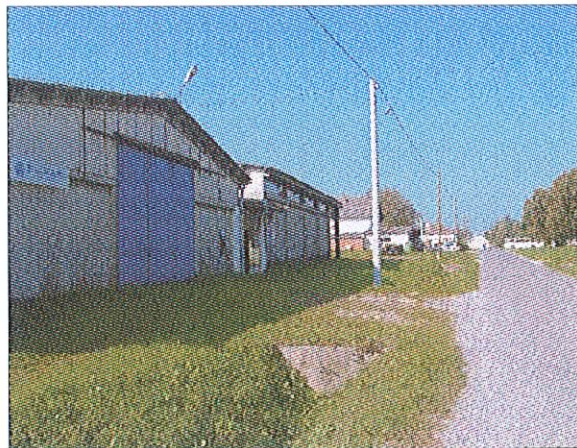
Šumarstvo

Šume na području Općine nemaju samo privredni, već i općekorisni značaj koji se očituje u zaštiti zemljišta, ublažavanju nepoželjnih posljedica poplava i jakih vjetrova, reguliranju vodnog režima, utjecaju na povećanje poljoprivredne proizvodnje, ublažavanju klime područja, stvaranju kisika i pročišćavanju zraka, pružanju nenadoknadivog prostora za rekreaciju i različite sportske aktivnosti, unapređenju turizma, osobito lovnog.

Ukupna površina šuma ovog područja je 1.503,42 ha. Hrvatske šume gospodare šumama u državnom vlasništvu koje čine veći dio šuma ovog prostora. Njima se gospodari na ekološki, ekonomski i socijalno prihvatljiv način. Zdravstveno stanje šuma područja Općine Nova Rača može se ocijeniti vrlo dobrim.

Industrija

Na području Općine Nova Rača nema nijednog većeg industrijskog pogona, nego se proizvodnja, uglavnom nalazi u sektoru obrtništva i malog poduzetništva.

Malo i srednje gospodarstvo, obrtništvo

Obrtništvo i malo poduzetništvo na području Općine Nova Rača pretežno čine male ili mikro tvrtke koje još uvijek nemaju onu "težinu" kojom bi zamjenile nekadašnju ulogu novoračanske industrijske proizvodnje, gledajući to s aspekta zapošljavanja i dohotka po glavi stanovnika Općine, ali se osjeća trend porasta pravnih osoba u sferi obrtništva i malog poduzetništva, koje bi trebalo uz poljoprivrednu proizvodnju preuzeti ulogu gospodarskog razvitka Općine.

Tvrtka Fenor za proizvodnju opruga u Novoj Rači osnovana je 1960.godine kao zanatska proizvodnja, da bi danas Fenor Nino koja je registrirana 1995. godine izrasla u jednu od značajnijih proizvođača opruga. Tvrtka zapošljava oko 26 radnika. Tvrtka ima široki asortiman proizvoda- opruga za automobilsku industriju, željezničku industriju, industriju poljoprivrednih strojeva, električnu industriju, industriju bijele tehnike, namještaja, brodogradnje, vojnu industriju, te za proizvodnju igračaka i galanterije.

Prema podacima iz Obrtnog registra (za obrtnike), te podacima Hrvatske gospodarske komore (poduzeća) i Saveza zadruga (zadruge) na području Općine registrirane su slijedeće tvrtke :

poduzeća i zadruge :

rbr	NAZIV TVRTKE	ADRESA
1	AUTO EKSPRES d.o.o.	7242 39 ? 43273 Bulinac
2	BIONATURA d.o.o.	Stara Rača 97, 43272 Nova Rača
3	BIŠČAN d.o.o.	Slovinska Kovačica 11, 43272 Nova Rača
4	DRACO d.o.o.	Stara Rača 161, 43272 Nova Rača
5	ERVOJIĆ d.o.o.	Bulinac 46, 43273 Bulinac
6	EUROGUM d.o.o.	Ul. Ljeskova 30, 43272 Nova Rača
7	FAR d.o.o.	Ljeskova 14, 43272 Nova Rača
8	FENOR-NINO d.o.o.	Dr.Mateja Piškorića 3, 43272 Nova Rača
9	GALAXY d.o.o.	Trg.S Radića 46, 43272 Nova Rača
10	HETITEKS d.o.o.	Bulinac 116/c, 43273 Bulinac
11	JURATRANS d.o.o.	Bulinac 57, 43273 Bulinac
12	KMD-COMMERCE d.o.o.	Sajmišna 43,43272 Nova Rača
13	KONOR d.o.o.	Ljeskova 27, 43272 Nova Rača
14	LIMAX d.o.o.	Sajmišna 29,43272 Nova Rača
15	LM-TRGOVINA d.o.o.	Bulinac 10, 43273 Bulinac
16	MATAN d.o.o.	Međurača 45, 43272 Nova rača
17	MIHA GRAĐEVINARSTVO d.o.o.	Bulinac 62, 43272 Bulinac
18	MINICO d.o.o.	Ivana Vitez Trnskog 24, 43272 Nova Rača
19	MINICO-MJERITELJSKI LABORATORIJ d.o.o.	Ivana Vitez Trnskog 24, 43272 Nova Rača
20	MINOR d.o.o.	Dr.Mateja Piškorića 1/1, 43272 Nova Rača
21	MONDOGUM d.o.o.	Dr.Mateja Piškorića 2, 43272 Nova Rača

OPĆINA NOVA RAČA

rbr	NAZIV TVRTKE	ADRESA
22	NADAL d.o.o.	Stara Rača 92, 43272 Nova Rača
23	NOVORAČANKA d.o.o.	Trg S Radića 58, 43272 Nova Rača
24	OPĆA POLJOPRIVREDNA ZADRUGA BENT	Slovinska Kovačica 11, Slovinska Kovačica
25	OSNOVNA ŠKOLA NOVA RAČA	Nova Rača, 43272 Nova Rača
26	PPZ 4 MAJ NOVA RAČA p.o.	Nova Rača, 43272 Nova Rača
27	PZ SIMENTALAC	Sajmište bb, 43272 Nova Rača
28	RAL-BAU d.o.o.	Stara Rača 161, 43272 Nova Rača
29	REMENARIĆ d.o.o.	I.V.Trnskog 23, 43272 Nova Rača
30	STIV d.o.o.	Bulinac 62, 43273 Bulinac
31	TOMEKELCO d.o.o.	Bedeni 35, Bedenik
32	VESNA-PROMET d.o.o.	Bulinac 57, 43273 Bulinac
33	VIN-INFO d.o.o.	Stara Rača 95, 43272 Nova Rača
34	YETI d.o.o.	Bulinac 116, 43273 Bulinac

obrtnici :

rbr	Naziv obrta/vlasnik	Adresa
1	AUTO-TAXI, vl. Vinko Pavić	Bulinac, Bedenik 7
2	TRGOVINA "CIKLAMA" vl. Mira Sabolović	Nova Rača, I.V.Trnskog 7
3	Trgovački obrt "MINI MARKET" vl. Mira Lazarević	Bulinac, Bedenik 122
4	"ERVOJIĆ" OBRT ZA PROIZVODNJU SKLADIŠNE OPREME I METALNE GALANTERIJE vl. Mato Ervojić	Bulinac, Bulinac 46
5	TRGOVAČKO - UGOSTITELJSKI OBRT "ŠIPRAK" vl. Mato Šiprak	Nova Rača, Međurača 20
6	UGOSTITELJSKI OBRT "STEP" I TRGOVINA "KRUNA" vl. Jasna Kramarić	Nova Rača, Trg S. Radića 58
7	KROJAČ-PLETAČ, vl. Mira Matković	Nova Rača, S. Kovačica 74
8	STROJOBRAVARSKA RADIONA vl. Franjo Pal	Bulinac, Bulinac 68
9	OBRT ZA SERVIS I TRGOVINU "ZBOŽINEK" vl. Damir Zbožinek	Bulinac, Bulinac 23
10	JAVNI PRIJEVOZ STVARI I MEĐUNARODNI JAVNI PRIJEVOZ STVARI vl. Stanislav Verić	Nova Rača, Drljanovac bb
11	ZIDARSKA I FASADERSKA DJELATNOST "ZID", vl. Marijan Kelemen	Nova Rača, Međurača 17
12	TRGOVAČKI OBRT "SASOVČANKA" vl. Đurđa Šokec	Nova Rača, Sasovac 11
13	RADOVI U ŠUMI vl. Mato Habalija	Nova Rača, I.V.Trnskog 29
14	"AUTO SERVIS" vl. Željko Kolarić	Bulinac, Bulinac 55
15	DIMNJAČARSKI OBRT vl. Stjepan Lončarić	Bulinac, Bedenik 177
16	ZIDAR-FASADER, vl. Josip Andrašek	Bulinac, Bedenik 32
17	UGOSTITELJSKI OBRT "BEST", vl. Hrvoje Lončar	Bulinac, Bedenik bb
18	ZIDARSKO-FASADERSKI I KROVOPOKRIVAČKI OBRT, vl. Antun Marčec	Nova Rača, Stara Rača 113
19	UGOSTITELJSKI OBRT CAFFE BAR "VESELI GERO", vl. Stevo Vuković	Nova Rača, M.Piškorića 38
20	OBRT ZA OBRADU METALA I POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO, vl. Darko Bišćan	Nova Rača, Slovinska Kovačica 11

OPĆINA NOVA RAČA

rbr	Naziv obrta/vlasnik	Adresa
21	ZIDARSKI OBRT "GRADITELJSTVO GAVRANOVIĆ", vl. Milan Gavranović	Nova Rača, Sasovac 57
22	OBRT ZA PRERADU TERMOPLASTA vl. Mladen Grđijan	Nova Rača, Drljanovac 59
23	POLJOPRIVREDNO-OBITELJSKI OBRT "DEMERAC", VL. Zdravko Demerac	Nova Rača, Star Rača 34
24	UGOSTITELJSKI OBRT "PLAVA LAGUNA", vl. Nebojša Lazarević	Bedenik, Bedenik 112
25	AUTOPRIJEVOZNIČKI OBRT, vl. Ivan Kozulić	Dautan, Dautan 20
26	OBRT ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU I USLUGE "POLJOSTROJ", vl. Mato Grgić	Nova Rača, Međurača 77
27	POLJOPRIVREDNI OBRT, vl. Stevo Halamić	Bedenik, Bedenik 41
28	PEKARSKI OBRT "PEKARA NOVA RAČA", vl. Ljiljana Sabljčić	Nova Rača, I.V.Trnskog 10
29	STOLARSKI OBRT "MARTINOVIĆ", vl. Ivan Martinović	Bulinac, Bulinac 13
30	FRIZERSKI OBRT "D&T", vl. Ivana Hrvojčec	Nova Rača, Dr. M.Piškorića 6
31	OBRADA DRVETA "UNGER" vl. Damir Unger	Bedenik, Bedenik 120 a
32	AUTOPRIJEVOZNIČKI OBRT "MATEJ", vl. Jozo Burić	Kozarevac Račanski, Kozarevac 26
33	OBRT ZA TELEKOMUNIKACIJSKE INSTALACIJE I UREĐAJE, vl. Franjo Tanić	Bulinac, Bulinac 103
34	UGOSTITELJSKI OBRT "LORD" vl. Dražen Morosavljević	Bedenik, Bedenik 119

Turizam

Općina Nova Rača nema nekih znamenitosti koje bi je izdvajale od ostalih područja Bjelovarsko-bilogorske županije. Ovaj kraj smješten na južnim obroncima Bilogore svojom očuvanošću prirode, lovnim i ribolovnim destinacijama, uz daljnje osmišljavanje interesantnih kulturno-edukativnih i izletničkih sadržaja, s mogućnošću smještaja u seoskom ambijentu, s prepoznatljivom autentičnom gastronomskom ponudom, ima potencijal za razvoj turizma, zanimljiv okolnom kao i području cijele RH.

Lovni turizam zauzima posebno mjesto u turističkoj ponudi i jedan je od temeljnih potencijala za razvoj kontinentalnog turizma. Na području općine lovni turizam nije dovoljno razvijen u skladu sa resursnim mogućnostima. Marketinška ponuda i cjelokupni prateći program koji treba pružiti lovcu su nedovoljni.

Seoski turizam na prostoru cijele županije, pa tako i u Općini Nova Rača nije razvijen sukladno njegovim potencijalima. Seoski turizam može postati značajan izvor zarade, a samim time se otvaraju i nova radna mjesta. Seoski turizam u tradicionalnim domaćinstvima karakterističnim za ovo područje, a uz razvoj osobito lovnog turizma i kulturno-izletničkog turizma, ima kvalitetne predispozicije za budući dinamičniji razvoj.

5.6. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Prometni sustav

Mreža cesta od ukupno 78,25 km na prostoru Općine Nova Rača razvrstana je na :

- državne ceste – 5,29 km
- županijske ceste – 39,42 km
- lokalne ceste – 17,11 km
- nerazvrstane ceste – 16,43 km

Po gustoći cestovne mreže Općina Nova Rača sa 667 m/km² je iznad državnog prosjeka 500 m/km² i županijskog prosjeka 548 m/km². Općenito se može konstatirati da je cestovna mreža dovoljno razgranata. Stanje cesta je slabo zadovoljavajuće.

U blizini općinskog središta je letjelište za potrebe poljoprivrede. Betonska pista bez prateće infrastrukture.

Pošta i telekomunikacije

Na prostoru Općine Nova Rača poštanske usluge obavlja HP-Hrvatska pošta d.d. Zagreb – Središte pošta Bjelovar, a kroz djelatnost Poštanskih ureda 43272 Nova Rača i 43273 Bulinac

Telekomunikacijske usluge pružaju T-com d.d. – TK centar Bjelovar za usluge fiksne telefonije. Fiksnom telefonskom mrežom pokrivena su sva naselja u Općini.

Na području Općine usluge pokretnih mreža pružaju T-mobile d.o.o. i VIPnet d.o.o.

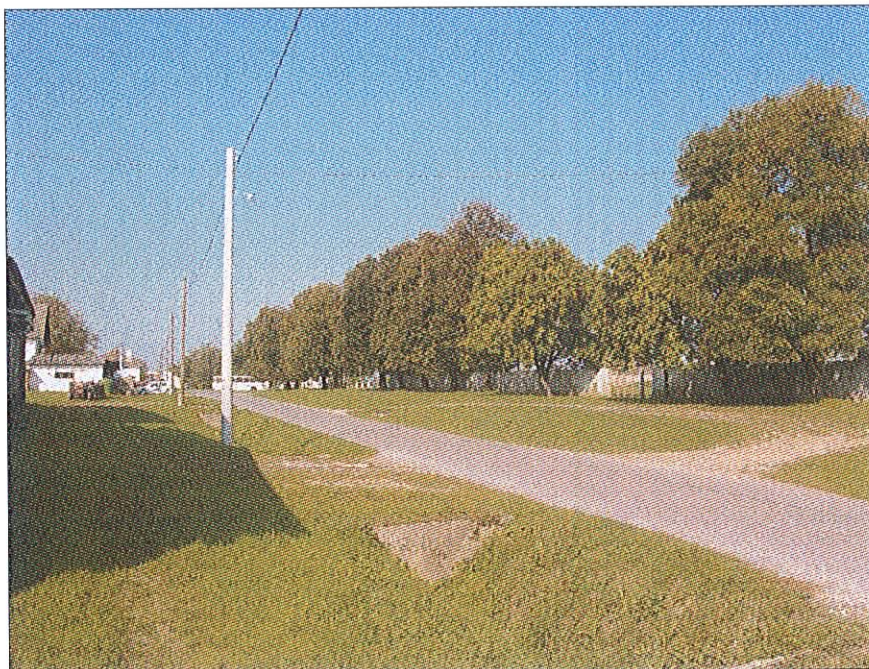
Vodoopskrba i odvodnja

Današnje stanje vodoopskrbe na području Općine Nova Rača koncentrirano je uz općinsko središte, dok je ostalo područje nepokriveno vodovodnom mrežom.

Područje Općine Nova Rača nalazi se u vodoopskrbnoj zoni Županije "centralni dio Županije" (zona 5), a karakterizira je nedostatak vodocrpilišta, što je jedan od osnovnih uzroka nizgrađenosti vodovodne infrastrukture.

Općinom Nova Rača prolazi trasa planiranog vodoopskrbnog cjevovoda Bjelovar-Daruvar i magistralni cjevovod slijedeće faze izgradnje Patkovac-Garešnica, koji će omogućiti snabdjevanje i sigurnost opskrbe pitkom vodom.

Sistem odvodnje Općine nije razvijen. Samo naselje Nova Rača i to njezin najuži dio ima izgrađenu kanalizaciju. Postojeći kolektor je izveden salonitnim cijevima te prihvaća otpadne i oborinske vode i odvodi ih otvorenim kanalima u recipijent Račačka.

Elektroopskrba

Područje Općine električnom energijom opskrbljuje DP Elektra Bjelovar. Područje je pokriveno transformatorskim stanicama (1 kom. 35/10 kV i 28 kom. 10/0,4 kV) i dalekovodima (35 kV 3,37 km i 10 kV 40,60 km), te niskonaponskom mrežom (50,1 km).

Na području Općine postoje i dvije industrijske TS, Fenor i IPZ Nova Rača, koje nemaju na sebi široku potrošnju. Općinsko središte Nova Rača, Stara Rača, Drljanovac i Bulinac imaju veću sigurnost opskrbe od ostalih područja općine. Najlošije stanje je na području Sasovca, Tociljevca i Međurače.

Stanje mreže traži ulaganje u rekonstrukciju i remonte kako bi se osigurala što sigurnija i stabilnija opskrba.

Plin i nafta

Na području općine Nova Rača plin se koristi za zagrijavanje prostora, kako za kućanstva tako i na području usluga.

Postojeća plinska mreža u općinskom središtu sagrađena je 1975. godine u dužini od cca 6 km. Plinovod u Međurači, Nevincu, Dautanu, Staroj Rači, Kozarevcu Račanskom, Drljanovcu, Bulincu i Bedeniku su građeni od 1993. do 1996. godine u dužini od cca 33 kilometara. Plinovod svojim kapacitetom zadovoljava potrebe, osim u naselju Nova Rača koji se treba rekonstruirati.

Groblja

Na području Općine od 13 naselja groblja imaju 6 naselja (Bedenik ima 2 groblja), dok se za naselja koja nemaju groblja ukopi obavljaju u Nevincu i Novoj Rači. Mrtvačnice imaju samo groblja u Novoj Rači i Bulincu. Proširenje groblja potrebno je učiniti u Nevincu i Novoj Rači, te je u Nevincu planirana i izgradnja mrtvačnice.

Zbrinjavanje otpada

Organiziranim prikupljanjem otpada obuhvaćena su sva naselja općine. Međutim postotak kućanstava od kojih se pojedinom naselju odvozi otpad samo 34% kućanstava, što je vrlo nepovoljno.

Poslove prikupljanja i odlaganja otpada obavlja "Komunalac" d.o.o. Bjelovar. Sav prikupljeni otpad odvozi se na uređeno odlagalište "Doline" koje se nalazi van područja općine.

Evidentirana su i veća "divlja" odlagališta kod Bulinca, Nevinca, Sasovca i slvinske Kovačice koja zahtijevaju sanaciju.

U Kozarevcu Račačkom nalazi se napušteno odlagalište komunalnog otpada "Kozarevac" koje je sanirano i zatvoreno 1998. godine.

Komunalni otpad se ne razvrstava. Na području Općine postavljeni su spremnici za odvajeno prikupljanje stakla i papira, međutim odvajanje ovog otpada od ostalog komunalnog otpada još uvijek ovisi o "dobroj volji" stanovnika i tvrtki.

Na području Općine Nova Rača nema proizvođača opasnog otpada. Registirane tvrtke u kojima se stvaraju manje količine opasnog otpada same ga zbrinjavaju na propisan način.

5.7. OBJEKTI JAVNOG STANDARDA

Obrazovanje

Društvena briga o djeci predškolske dobi ostvaruje se u od 1996. godine u dječjoj igraonici koja je registrirana pri knjižnici u Novoj Rači. Igraonica se održava u prostoru Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar, Područne knjižnice Nova Rača, a pruža usluge odgoja i predškolskog obrazovanja djece do njihova polaska u osnovnu školu.

Igraonicu pohađa oko 565-ero djece u dobi od 3 do 7 godina u mješovitim grupama dva puta tjedno.

Osnovna škola Nova Rača, osnovana je 1905 godine.

Djelatnost osnovnog školstva provodi se u Osnovnoj školi Nova Rača (263 učenika) i u područnim školama u Bulinac (20 učenika), Dautan (23 učenika), Međurači (27 učenika), Sasovcu (14 učenika), Slovinskoj Kovačici (14 učenika) i u Bedeniku (26 učenika). Osnovna škola u Novoj Rači je matična škola za osim navedenih naselja i za područje jedinica drugih lokalnih samouprava i to za naselje Lasovac Općine Šandrovac i Općinu Severin.

OPĆINA NOVA RAČA

Učenici škole sudjeluju u kulturnim djelatnostima u više sekcija – literarna, likovna, plesna i dramsko-scenska družina. U tehničkoj kulturi aktivni su u Klubu mladih tehničara. U sportu su aktivni kroz Školski sportski klub (nogomet, taekwando) i ŠŠK "Nova Rača".

Zdravstvo i socijalna skrb

Zdravstvena zaštita na području Općine organizirana je putem ambulante Doma zdravlja Bjelovar koja se nalazi u Bulincu i Novoj Rači. U Bulincu je to ambulanta opće medicine u kojoj radi jedan tim sastavljen od liječnika i medicinske sestre, te jedna stomatološka ordinacija. Nova Rača ima jednu ambulantu opće medicine u kojoj radi dva tima sastavljena od liječnika i medicinske sestre i jednu stomatološku ordinaciju.

Na području Općine nema ljekarna, već u Novoj Rači djeluje depo .

U Općini je socijalna skrb organizirana putem ustanove socijalne skrbi – podružnice Centra za socijalnu skrb Bjelovar.

U Novoj Rači djeluje veterinarska ambulanta koju organizira Veterinarska stanice Bjelovar.

Uprava i administracija

Za obavljanje poslova državne uprave na području Općine Nova Rača ustrojen je Matični ured u Novoj Rači. Sve ostale poslove državne uprave obavlja Ured državne uprave BBŽ sa sjedištem u Bjelovaru.

OPĆINA NOVA RAČA

U dijelu lokalne samouprave na području Općine Nova Rača djeluju slijedeća tijela :

- *Općinsko vijeće Općine Nova Rača*
- *Općinsko poglavarstvo Općine Nova Rača*
- *Jedinstveni upravni odjel Općine Nova Rača.*

Kultura i tehnička kultura

nastupima na priredbama i smotrama, a a surađuje s KUD-ovima u Županiji i RH.

Na području Općine kao osnovni nositelj aktivnosti u kulturi djeluje Kulturno-umjetničko društvo "Ivan Vitez Trnski" i Kulturno-umjetničko društvo "Međurača" u Međurači. Društva njeguju izvorni i stilizirani folklor Bilogore, Moslavine, Prigorja i Slavonije. KUD je osnovan 1950. godine, a radi u folklornoj i tamburaškoj sekciji. Svoj rad predstavlja javnim

U kulturnim djelatnostima sudjeluju i Udruge i organizacije koje sudjeluju u kulturnim djelatnostima i to: Udruga žena iz Dautana i Klub žena Međurača, te udruga umirovljenika. Pri župama Nova Rača i Nevinac osnovani su crkveni zborovi.

Učenici osnovne škole sudjeluju u kulturnim djelatnostima kroz literarnu i slične družine, te uvježbavaju programe za "Lidrano" i prigodne blagdane.

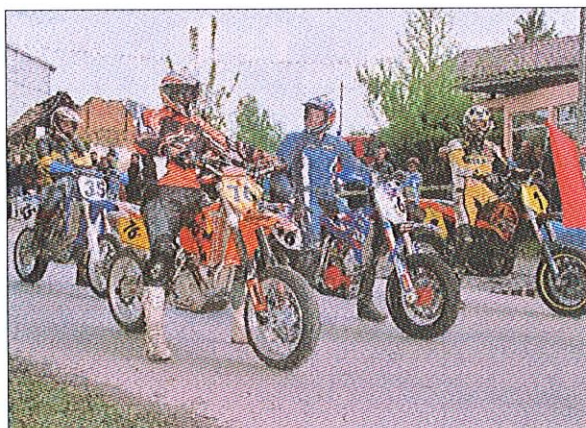
Nositelj aktivnosti u tehničkoj kulturi je Klub mladih tehničara u Novoj Rači sa svojim sekcijama: Radiogoniometrija i Mladi modelari (raketari).

Sport i rekreacija

Na području Općine postoji niz različitih oblika sportskih aktivnosti uključujući natjecateljski sport, te sport i rekreaciju, a također i sport kao vannastavni program u osnovnoj školi.

Na području Općine djeluju sportske udruge - nogometni klubovi "Bedenik" iz Bedenika i "Trnski" iz Nove Rače, sportsko ribolovno društvo "Šaran" iz Bedenik i Drljanovca, te "Štuka" iz Nove Rače, Moto classic klub u Novoj Rači, te Aeroklub Nova Rača. Uz njih djeluje i Lovačka udruga "Srna" iz Nove Rače i "Gaj" iz Dautana, koja ima i sportsku sekciju.

Značajniji sportski objekti su sportska igrališta pri osnovnoj školi Nova Rača sa sportskom dvoranom, nogometno igralište NK "Trnski" u Novoj Rači, nogometno igralište NK "Bedenik" u Bedeniku i nogometno igralište u Međurači i drugim selima. Sportski ribnjaci su u Bedeniku, Drljanovcu i Novoj Rači.

Vjerske zajednice

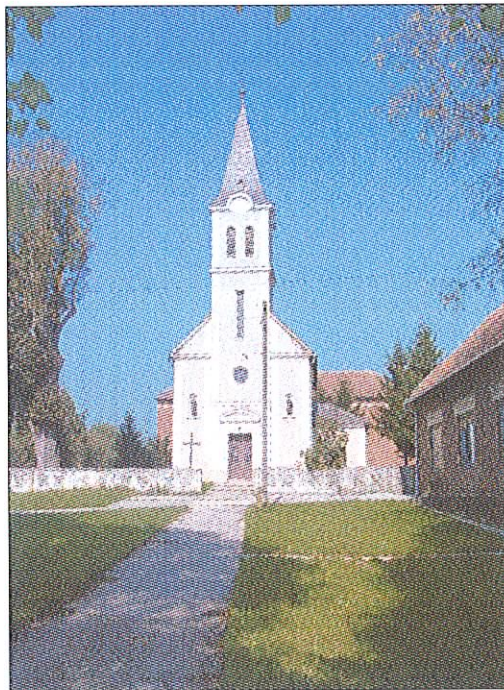
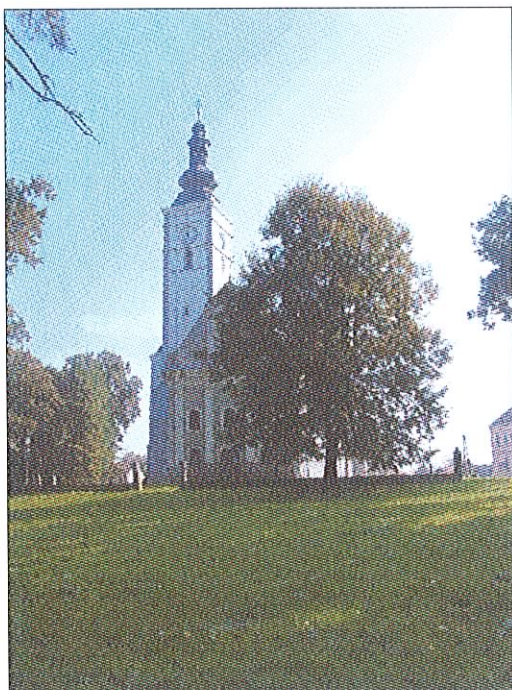
Na području Općine Nova Rača osnovane su dvije katoličke župe - u Nevincu župna crkva Sv. Katarine i Novoj Rači crkva Blažene Djevice Marije.

Crkva Sv. Katarine je zbog svojih izrazitih kvaliteta proglašena kulturnim dobrom nacionalnog i regionalnog značenja i stavljena pod zaštitu

OPĆINA NOVA RAČA

Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture. U blizini župne crkve nalazi se župni dvor.

U Bulincu je kapelica sv. Ćirila i Metoda. Kapela Sv. Duha u Kozarevcu Račanskom i kapela Sv. Vida u Slovinskoj Kovačici su predložene za zaštitu kao kulturno dobro nacionalnog i regionalnog značenja, a kapela Sv. Ilije u Međurači je preventivno zaštićena.

6. SAŽETAK SWOT ANALIZE

Radna skupina koristila je analitički okvir koji se naziva SWOT analiza, kako bi organizirala informacije iz temeljnih podataka, ankete i njihova osobnog znanja.

SWOT katalogizira situacije kao unutarnje snage ili slabosti, te vanjske mogućnosti ili prijetnje – sve što je relevantno za lokalni gospodarski razvoj.

Naziv dolazi od početnih slova engleskih riječi :

Strengths – snage – pozitivni unutarnji čimbenici

Weaknesses – slabosti – negativni unutarnji čimbenici

Opportunities – mogućnosti – pozitivni vanjski čimbenici

Threats – prijetnje – negativni vanjski čimbenici

OPĆINA NOVA RAČA

	<i>pozitivni</i>	<i>negativni</i>
<i>unutarnji</i>	STRENGTHS SNAGE	WEAKNESSES SLABOSTI
<i>vanjski</i>	OPPORTUNITIES MOGUĆNOSTI	THREATS PRIJETNJE

Radna skupina zaključila je da treba iskoristiti sve snage kojima se raspolaže i koje su polazna osnova za ostvarivanje postavljene vizije. Ako se u ostvarenju vizije uspiju suzbiti vlastite slabosti, već je to veliki korak u ostvarenju planiranog gospodarskog razvoja. Pri tome nužno je iskoristiti sve prilike koje se pružaju u okruženju i koje daju realne šanse za gospodarski rast općine. Naravno da treba uvažavati i prijetnje iz okruženja, te se prema njima pravilno i na vrijeme odnositi kako bi se u što većoj mjeri otklonio i umanjio njihov utjecaj.

Slijedi popis snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji koje su odredili članovi radne skupine :

SNAGE

- dobra cestovna prometna povezanost
- odvoz komunalnog otpada zadovoljavajuće riješen
- donijet prostorni plan
- osnovna škola (pokriva i dio Šandovca, te Severin)
- poštanski ured, zdravstvena ambulanta, stomatološka ambulanta
- prirodni resursi - bogate šumske površine, kvalitetno poljoprivredno zemljište, nezagađeni vodotoci i zrak
- ekološki čist kraj
- pogodni uvjeti za poljoprivredu – 2000 ha poljoprivrednih površina
- razvijeno stočarstvo i ratarska proizvodnja
- značajna stočarska proizvodnja –baby beef
- postojeći ribnjaci – ribolovni turizam
- postojeća privreda – oko 115 subjekata
- lovni turizam
- lokalna uprava potiče poduzetništvo – poticajne lokalne porezne mjere, razvoj poduzetničke zone
- kulturna dobra – sakralni objekti, župna crkva
- sportski sadržaji

OPĆINA NOVA RAČA

- brojne udruge – kulturno umjetničko društvo, vatrogasno društvo, sportske udruge, udruga umirovljenika, mladi tehničari
- dobri ljudski potencijali – veći broj KV i VKV kadrova pretežito metalske struke
- preko 100 akademski obrazovanih ljudi

SLABOSTI

- nezadovoljavajuće rješenje kanalizacije i otpadnih voda
- lokalne ceste nezadovoljavajuće kvalitete
- "divlje" deponije otpada
- odliv visokostručne radne snage iz ekonomskih razloga
- nedostatak informacija
- neriješeni imovinski odnosi za poljoprivredno zemljište
- tradicionalizam, ne prihvaćanje promjena
- nisu dovoljno razvijeni turistički sadržaji
- nepovoljna demografska struktura stanovništva – dosta staračkih domaćinstava
- prazna gospodarstva i kuće
- kvalificirani radnici bez posla – oko 400 nezaposlenih
- nedostatak stambenog fonda i lokacija za stambenu izgradnju

MOGUĆNOSTI

- korištenje državnih poticajnih mjera
- korištenje sredstava fondova - državnih, inozemnih
- korištenje donacija
- ulazak RH u EU, predpristupni fondovi, tržište

OPĆINA NOVA RAČA

- uključivanje u županijske programe razvoja turizma
- uključivanje u županijski ROP
- regionalna suradnja sa susjednim općinama
- razvoj intenzivne poljoprivrede – plastenici, cvjećarstvo
- korištenje potpora za razvoj voćarstva
- potražnja na domaćem tržištu za voće, povrće, ljekovite trave – velik uvoz u RH
- korištenje povoljnog prometno-zemljopisnog položaja
- buduća brza cesta – čvor Bulinac
- razvoj zračne luke od županijskog značaja
- razvoj poduzetničke infrastrukture
- formiranje poduzetničke zone
- poticanje poduzetništva – olakšice
- kanaliziranje "rada na crno" u legalno poslovanje
- zadružno organiziranje, strojni prstenovi
- finalizacija poljoprivrede proizvodnje – povećanje dodane vrijednosti
- stvaranje lanca proizvođač - potrošač
- autohtoni proizvodi
- dodatno educiranje poljoprivrednika i poduzetnika
- ulaganja u kadrove, vratiti visokostručne kadrove
- ulaganja u nove tehnologije
- izvoz
- porez na neiskorištene poduzetničke nekretnine
- aktiviranje kapaciteta Fenora u servisno-proizvodnu zonu
- aktivna uloga udruga

PRIJETNJE

- *zakonska regulativa – prenormiranost, česte promjene, loša zakonska rješenja*
- *nedosljedno porezno zakonodavstvo*
- *sustav naplate*
- *sporost pravosuđa*
- *korupcija*
- *negativno lobiranje*
- *mentalne barijere*
- *konkurencija susjednih općina*
- *povećana nelojalna konkurencija*
- *nepotrebni uvoz*
- *malo i hirovito tržište*
- *uništavanje i raslojavanje ruralnih sredina*
- *dispariteti cijena*
- *financijska centralizacija države*
- *birokracija na državnoj razini*
- *ulazak u EU – kupnja gospodarstava od stranaca*

7. STRATEŠKA PITANJA

Proces strateškog planiranja gospodarskog razvitka započinje određivati prioritete identificiranjem strateških pitanja, tj. pitanja koja su važna za postizanje željene vizije i pokazala su se ujedno važnima u SWOT analizi. Strateško pitanje traži načine da se utječe na slabe strane, gradi na jakim stranama, reagira na prijetnje i koriste mogućnosti kako bi se postigla vizija.

Strateško pitanje izraženo je u obliku upitne rečenice s mogućnošću više od jednog odgovora. Na primjer na pitanje "kako možemo podržati i poticati rast malog i srednjeg poduzetništva ?", mogući su odgovori npr. kreditne linije, poduzetnički inkubator, savjetodavno-konzultantske usluge i sl., a o mogućim odgovorima odlučuje se kasnije u procesu.

Radna skupina identificirala je mnoga strateška pitanja, mnoga od njih su izražavala istu tematiku. Pitanja koja je radna skupina identificirala možemo sažeti u slijedećim kategorijama :

lokalna samouprava

- *Kako poboljšati informiranost ?*
- *Kako poboljšati promidžbu općine ?*
- *Kako iskoristiti kulturnu tradiciju ?*
- *Kako pospješiti korištenje državnih poticajnih mjera, donacija i sredstva fondova ?*
- *Kako osigurati veća sredstva za razvoj poduzetništva ?*
- *Kako i čime motivirati potencijalne ulagače ?*

infrastruktura

- *Kako riješiti kanalizaciju i otpadne vode ?*
- *Kako izgraditi vodovodnu mrežu u cijeloj općini ?*
- *Kako poboljšati održavanje i strukturu lokalnih cesta ?*
- *Kako sanirati "divlje" deponije otpada ?*

zaposlenost/stanovništvo

- *Kako povećati zaposlenost ?*
- *Kako zadržati/privući visokostručnu radnu snagu ?*
- *Kako povećati kvalifikacijsku strukturu nezaposlenih ?*

malo i srednje poduzetništvo

- *Kako potaknuti poduzetničku inicijativu i motivirati poduzetnike na ulaganja?*

OPĆINA NOVA RAČA

- *Kako otvoriti nova radna mjesta i povećati zaposlenost ?*
- *Kako razviti turizam ?*

poljoprivreda

- *Kako optimalno iskoristiti prirodne resurse ?*
- *Kako unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju ?*
- *Kako potaknuti intenzivnu proizvodnju - voćarstvo, uzgoj povrća, ljekovitih trava, ekološku proizvodnju ?*

8. KRITIČNA PITANJA

Po utvrđivanju strateških pitanja utvrđeni su glavni kriteriji za izbor kritičnih pitanja :

- *da li je mogućnost rješavanja u domeni (krugu utjecaja) lokalne zajednice*
- *da li za rješavanja trebaju velika sredstva – općinski proračun je skroman*
- *kako se rješavanje uklapa u već započete projekte*
- *da li će se rješavanjem potaći gospodarski rast i time ostvarenje većih izvornih prihoda općine*
- *koje su moguće posljedice ako se to pitanje ne počne rješavati*

Uvažavajući ove kriterije, postojeće resurse, mogućnosti i prioritete rješavanja, definirana su 4 kritična strateška pitanja, sa planiranim projektima i intervencijama. Pri tome je više strateških pitanja koja su po smislu slična sintetizirano u slijedeća kritična pitanja :

1. Kako Općinu Nova Rača promovirati kao privlačnu lokaciju za življenje i poduzetništvo ?

Radna grupa identificirala je kroz SWOT analizu niz strateških pitanja vezanih uz promidžbu općine, protok informacija, korištenja državnih poticajnih mjera, donacija i sredstva fondova, povezivanja općinske uprave sa građanima i poduzetnicima, te motiviranjem potencijalnih ulagača.

Zajednička nit u svim ovim pitanjima je manjak informacija, kako za vanjske investitore, tako i za lokalno stanovništvo. Provođenjem mjera iz ostalih kritičnih pitanja kojima je cilj potaći razvoj gospodarstva, stvoriti će se povoljni preduvjeti. Međutim nužno je o svim tim mjerama i pogodnostima informirati poduzetnike i javnost, u protivnom će biti usporeno njihovo provođenje i ostvarivanje planiranih efekata.

Stoga je potrebno organizirati u okviru općinske uprave poduzetnički servis/info točku, a koja će imati zadatak pružanja informacija potrebnih lokalnim poduzetnicima, a isto tako i promociju općine i svih planiranih poticajnih mjera. U okviru poduzetničkog servisa posebnu pažnju treba dati organizaciji edukacija. Poduzetnički servis treba povezivati poduzetnike sa resornim ministarstvima, a u svom radu mora biti povezan sa institucijama poduzetničke infrastrukture koje već rade na području županije ili u okolici. Veliku pomoć mogu pružiti i udruge koje već djeluju u općini, a isto tako treba potaći i dolazak ostalih organizacija/udruga koje djeluju u Republici Hrvatskoj.

Rad treba organizirati kroz direktni kontakt sa stanovništvom, a isto tako i putem medija kroz tiskanje brošura, propagandnog materijala, internet stranicu općine, predavanja i sl.

Kroz uređenje Nove Rače kao lokalnog urbanog središta sa cjelokupnom uređenom infrastrukturom privući će se i potencijalni investitori da uz odabir Nove Rače kao mjesto investiranja odaberu Novu Raču i kao mjesto stanovanja, a time će se još dodatno povećati izvorni prihodi općine.

Zbog svoje važnosti je Zračno pristanište Nova Rača izdvojeno kao zasebni infrastrukturni projekt, budući da ima direktni utjecaj i na razvoj poljoprivrede, prerađivačke industrije, te posebice kontinentalnog turizma.

Projekti potpore kritičnom pitanju :

a) Izgradnja infrastrukture

- Kanalizacija*
- Prometnice*
- Vodovod*
- Sanacija odlagališta otpada Kozarevac*
- Društvena infrastruktura – dom Tociljevac*

b) Poduzetnički servis Općine Nova Rača

c) Zračno pristanište Nova Rača

2. Kako potaknuti gospodarsku aktivnost i povećati zaposlenost u malom i srednjem poduzetništvu ?

Grupa strateških pitanja vezana uz stanovništvo (zadržati postojeću i privući novu visokostručnu radnu snagu, spriječiti odliv radnosposobnog stanovništva, povećati zaposlenost), te uz razvoj poduzetništva (potaknuti

OPĆINA NOVA RAČA

poduzetničku inicijativu, otvoriti nova radna mjesta), ima uzrok u činjenici da u Općini Nova Rača djeluje relativno mali broj gospodarskih subjekata. To je i uzrok odlasku radno sposobnog stanovništva, te će se otvaranjem novih radnih mjesta i poslova i time uvjeta za egzistenciju, stvoriti i uvjeti za rješavanje ovih pitanja.

Projekti potpore kritičnom pitanju :

a) Poduzetnička-industrijska zona Nova Rača

Izgradnja poduzetničke zone je u funkciji razvoja Općine Nova Rača i bržeg rasta poduzetništva kroz povoljnosti poduzetnicima kod izgradnje poslovnog prostora na potpuno infrastrukturno opremljenom zemljištu, prvenstveno za proizvodne djelatnosti.

Potiče gospodarske aktivnosti i stvara uvjete za povećanje zaposlenost u malom i srednjem poduzetništvu. Poslovna poduzetnička zona omogućuje brže zapošljavanje većeg broja ljudi s područja općine. Procjena je da će se u njoj ostvariti značajan broj novih radnih mjesta, ostvarit će se povećanje ukupnog prihoda, izvoza, izvornog prihoda proračuna Općine.

Opći cilj projekta je izgradnja novih proizvodnih kapaciteta i povećanje zaposlenosti. Specifični cilj projekta je povećanje konkurentnosti Općine i privlačenje domaćih i stranih ulagača.

b) Potpora razvoju malog i srednjeg poduzetništva

Mali i srednji poduzetnici imaju kvalitetnije iskorištenje uloženog kapitala, kod malih poduzeća najviša je stopa zaposlenosti po uloženom kapitalu, najviša je stopa ostvarenog prihoda po kapitalu, mali i srednji poduzetnici općenito su najfleksibilniji na promjene na tržištu.

Razvoj malog gospodarstva se velikim dijelom temelji na sudjelovanju jedinica područne i lokalne samouprave, koje su proklamirane kao nositelji gospodarskog razvoja svoje sredine.

Takva je orijentacija rezultat potrebe da se razvoj poduzetništva potakne na lokalnom nivou, što se smatra najprirodnijim načinom, s obzirom da i poslovne ideje potječu upravo iz tog okruženja, dakle od samih poduzetnika.

Zadatak područne i lokalne samouprave sastoji se u osmišljavanju strategije i programa vlastitog razvoja.

Proračuni jedinica lokalne i područne samouprave trebaju sadržavati planirana sredstva na pozicijama namijenjenim razvoju malog gospodarstva.

Uloga je područne i lokalne samouprave da u aktivnom pristupu i odnosu s poduzetnikom stvara i potiče razvoj poduzetnika, te u značajnoj mjeri doprinosi otvaranju novih radnih mjesta.

3. Kako razviti turizam ?

Radna skupina zaključila je temeljem podataka iz SWOT analize da Općina Nova Rača svojim zemljopisnim položajem i potencijalima u lovnom, ribolovnom, seoskom, sportskom i rekreacijskom turizmu zaslužuje ozbiljan pristup kreiranju turističke ponude koja će obuhvatiti sve resurse.

OPĆINA NOVA RAČA

Potrebno je izraditi planove razvoja svakog segmenta, ali i paralelno raditi na stvaranju infrastrukture.

Turistička djelatnost pruža priliku za zapošljavanje stanovništva svih dobnih, kvalifikacijskih i spolnih struktura. Pri tome su potrebna mala ulaganja, a potiču se značajni učinci.

Kroz ostale programe za poticanje razvoja poduzetništva stvoriti će se i okvir za razvoj turizma. No da bi Općina Nova Rača postala turistički atraktivnija potrebno je pokrenuti dodatne projekte turističke ponude – kulturne i sportske manifestacije, priredbe, izradu izvornih suvenira, oformiti vinsku cestu i sl.

Nužna je i agresivna promocija turističke ponude, te na tom planu treba izraditi propagandni materijal i distribuirati ga kroz sve medije (tisak, prospekti, web...).

Time će se postići raznovrsnija i bogatija turistička ponuda, a koja će potaći ulagače u razvoj novih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta, te sve vidove turističke ponude.

Projekti potpore kritičnom pitanju :

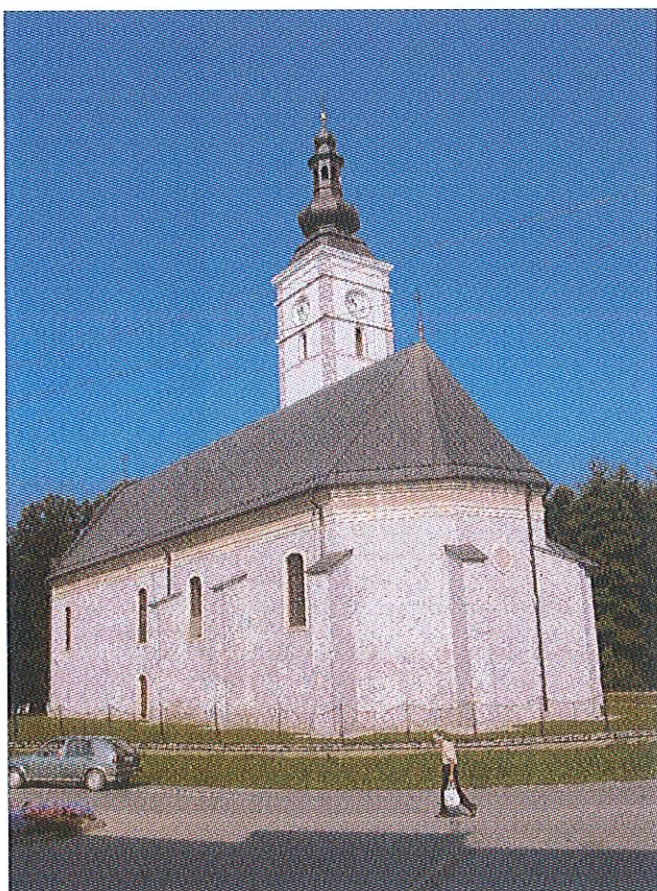
a) Sportsko-rekreacijska zona Nova Rača

Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra se bazira na načelima poduzetničke zone, a u funkciji razvoja Općine Nova Rača i bržeg rasta poduzetništva kroz povoljnosti poduzetnicima kod izgradnje poslovnog prostora na potpuno infrastrukturno opremljenom zemljištu, ali prvenstveno za sportsko-rekreacijske djelatnosti. Uz sve pogodnosti koje pruža poduzetnička zona, kroz realizaciju ovog projekta ostvaruje se razvoj turističke ponude na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen.

OPĆINA NOVA RAČA

b) *Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Novoj Rači*

Uz to što je crkva spomenik I kategorije pa je samim time zanimljiva kao turistički objekt, dodatno je bitna jer se u Novoj Rači održava i proslava Blagdane Velike Gospe, kao značajno turističko događanje, koje okuplja stanovništvo županije, pa i goste iz šire okolice.

Time crkva postaje jedan od objekata koji su okosnica razvoja turizma u općini.

c) *Turistička zajednica kao promotor turizma*

Razvoj turizma je u uskoj vezi sa privatnom inicijativom i razvojem malog i srednjeg poduzetništva, a u vezi i sa razvojem poljoprivrede. Strateški pravac nije izgradnja i razvoj velikih kapaciteta, nego malih i upravo su oni u domeni malog poduzetništva. U Općini Nova Rača ne djeluje turistička zajednica, te ovu ulogu treba preuzeti Općina ili alternativno sudjelovati u radu neke druge turističke asocijacije na području regije u suradnji sa susjednim općinama.

4. Kako unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju ?

Iako je poljoprivreda niskoakumulativna grana djelatnosti, radna grupa je procjenila u skladu sa raspoloživim resursima utvrđenim SWOT analizom, da će poticanje razvoja poljoprivrede dati povoljne efekte. Trenutno prevladava tradicionalna proizvodnja, dok je još nedovoljno razvijeno voćarstvo, vinogradarstvo i povrtlarstvo, a za što postoje dobri preduvjeti. Nije dovoljno razvijena otkupna mreža, a pogotovo doradbeni ili prerađivački kapaciteti. Kroz povećanje proizvodnje stvorile bi se pretpostavke u budućem periodu i za izgradnju takovih kapaciteta.

Nužno je udruživanje poljoprivrednika sa manjim gospodarstvima, te okrupnjavanje poljoprivrednih površina u cilju povećanja proizvodnje. Bitan faktor je unapređenje tržišta kroz organizirani otkup putem zadruga, kooperacije, udruga i sl.

Veći dio poljoprivrednih površina su očuvane i ekološki nezagađene, te je moguće je organizirati i ekološku proizvodnju (biljnu i stočarsku) budući da ovakova proizvodnja postiže veće cijene na tržištu i time je rentabilna i na manjim parcelama kakove trenutačno u općini prevladavaju.

Kroz povoljne državne poticajne programe za razvoj poljoprivrede moguće je ostvariti značajna bespovratna sredstva, odnosno povoljne kredite.

Uvažavajući ove činjenice radna grupa je utvrdila slijedeće projekte potpore ovom kritičnom pitanju :

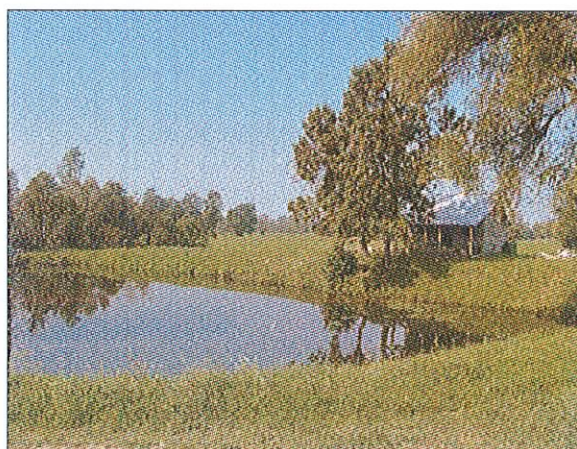
a) *Udruživanje obiteljskih gospodarstava i poljoprivrednika*

Udruživanjem poljoprivrednika u zadruga (ili udruge) stvorili bi se kvalitetniji preduvjeti za organiziranje proizvodnje. Zadruga pružaju mogućnost zajedničkog i organiziranog pristupa tržištu kako za prodaju vlastitih proizvoda, a također i u nabavi repromaterijala. Isto tako mogu za zadrugare biti od velikog interesa pružanjem dodatnih usluga – edukacije, transport, knjigovodstvo, skladištenje i sl.

OPĆINA NOVA RAČA

b) Kontinuirano unapređenje poljoprivredne proizvodnje

Poljoprivrednim gospodarstvima i individualnim proizvođačima treba omogućiti kvalitetnu edukaciju o primjeni novih tehnologija u proizvodnji, kako bi se proizvodnja povećala kako kvantitativno, tako i kvalitativno. Prvenstveno su to područja stočarstva (uzgoj goveda, proizvodnja mlijeka, stoka sitnog zuba, peradarstvo), te voćarstvo, vinogradarstvo i povrtlarstvo. Posebnu pažnju treba posvetiti i pčelarstvu, proizvodnji ljekovitog bilja i sličnim djelatnostima za koje postoje prikladni uvjeti.

Prioritetne aktivnosti :

- *izrada projektne dokumentacije*
- *ishođenje građevinske dozvole*
- *izgradnja kanalizacijskog sustava u Novoj Rači*

Prometnice

Na području Općine Nova Rača 12 kilometara županijskih cesta su u lošem stanju i zahtjevaju sanaciju presvlačenjem novog sloja asfalta kako ne bi bile ograničavajući faktor razvoja općine, dok je u planu i asfaltiranje 1 km do sada neasfaltiranih županijskih cesta. Osim njih u prioritetnom planu je i asfaltiranje 10,5 km nerazvrstanih cesta, te sanacija postojećih 1 km nerazvrstanih cesta.

Obnova i modernizacija prometnica na području općine jedan je od prioritetnih zadataka, budući su prometnice kao dio ukupne infrastrukture preduvjet za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, a neophodne su i poljoprivrednim gospodarstvima. Izgrađen sustav prometnica na području cijele općine omogućiti će podizanje životnog standarda stanovništva i stvaranje povoljnih uvjeta za gospodarstvo.

Dovršenjem obnove i modernizacije prometnica na području cijele općine ostvaruje se bolja komunikacija i promet roba i usluga svim stanovnicima općine. Prometnice kao dio ukupne infrastrukture preduvjet su za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, kako postojećih tako i budućih poduzetnika u planiranoj poduzetničkoj zoni, te za razvoj poljoprivrede i turizma.

Konačni rezultat projekta su saniranih 13 km županijskih i nerazvrstanih cesta, te 11,5 km novoasfaltiranih prometnica, kojima je omogućena kvalitetnija komunikacija i prometovanje cjelokupnog stanovništva općine, poduzetnika, poljoprivrednika.

Cestama se koristi oko 4100 stanovnika općine i sve pravne osobe. Direktni korisnici su lokalno stanovništvo, poduzetnici, poljoprivrednici, ustanove i JLS, te turisti koji posjećuju općinu

Ukupno je planiran iznos za ovu investiciju oko 14.000.000,00 kuna, a financiranje i izvedba projekta će biti u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.

Prioritetne aktivnosti :

- *izrada projektne dokumentacije*
- *sanacija i asfaltiranje županijskih cesta*
- *sanacija i asfaltiranje nerazvrstanih cesta*

Vodovod

Na području Općine Nova Rača planirana je izgradnja I faze vodovodne mreže, kojom su pokrivena naselja Nova i Stara Rača, Bulinac, te Drljanovac. Opskrba pitkom vodom stanovništva općine jedan je od prioriteta zadatka. Vodovodna mreža kao dio ukupne infrastrukture preduvjet je i za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, a neophodna i je poljoprivrednim gospodarstvima. Izgrađen sustav vodovodne mreže na području općine omogućiti će podizanje životnog standarda stanovništva i stvaranje povoljnih uvjeta za gospodarstvo.

Dovršanjem vodovodne mreže ostvaruje se mogućnost priključenja i time i opskrbe pitkom vodom stanovnika općine, svih kućanstava. Poljoprivredna gospodarstva koja inače imaju problem sa vodom (presušivanje bunara i sl.) i to im je ograničavajući faktor u razvoju poljoprivredne proizvodnje, dovršenjem vodovoda ostvaruju pretpostavke daljnjeg razvoja. Vodovodna mreža kao dio ukupne infrastrukture preduvjet je i za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, kako postojećih tako i budućih poduzetnika u planiranoj poduzetničkoj zoni.

Konačni rezultat projekta i to njegove I faze, je izrađena projektna dokumentacija, ishodena građevinska dozvola, te nova vodovodna mreža općine za naselja Nova Rača, Stara Rača, Bulinac i Drljanovac u ukupnoj duljini od 12,4 km, na koju su priključeni stanovništvo, poduzetnici, poljoprivrednici.

Budući korisnici su 1600 stanovnika, oko 20 pravnih osoba, te 20 OPG-a priključenih na vodovodnu mrežu, direktni korisnici su lokalno stanovništvo, poduzetnici i poljoprivrednici

Ukupno je planiran iznos za ovu investiciju oko 5.500.000,00 kuna, a financiranje i izvedba projekta će biti u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.

Prioritetne aktivnosti:

- izrada projektne dokumentacije
- ishodenje građevinske dozvole
- izgradnja I faze vodovodne mreže u Općini Nova Rača

Sanacija odlagališta otpada Kozarevac

Na odlagalištu otpada Kozarevac Račanski neadekvatno je odloženo na 5 ha površine oko 100.000 m³ otpada Općine N.Rača i Grada Bjelovara. Ne postoji nikakav sustav zaštite voda i tla, niti je izveden sustav praćenja stanja voda i tla na području deponije. Dolazi do nekontroliranog otjecanja

OPĆINA NOVA RAČA

procjedne vode i time i zagađenja okolnog terena. Deponija je neadekvatno sanirana pa je prijeko potrebna potpuna sanacija deponije sa svom potrebnom infrastrukturom i krajobraznim rješenjem. Prvi korak u sanaciji je provođenje istražnih radova, te potom izrada plana sanacije i studije utjecaja na okoliš, kao osnovnih dokumenata za daljnje akcije.

Istražnim radovima (bušotine) je potrebno utvrditi nivo i zagađenost podzemnih voda, te utvrditi stupanj i rasprostiranje zagađenosti okolnog tla. Potrebno je obaviti proširenu analizu vode i tla. Temeljem provedenih istražnih radova i analiza izrađuje se studija zbrinjavanja otpada i idejno rješenje, te studija utjecaja na okoliš. Na osnovu ovih dokumenata slijedi ishodaenje lokacijske dozvole, izrada glavnog projekta, građevinske dozvole, te izvedbenog projekta. Sva izrađena dokumentacija i pribavljene dozvole služe kao podloga za financiranje konačne sanacije.

Po završetku projekta su dovršeni svi istražni radovi, obavljene analize, te izrađena potrebna dokumentacija, ishodaena građevinska dozvola, te je time odlagalište pripremljeno za potunu sanaciju po pribavljanju izvora financiranja. Uređenjem deponije dobiva se mogućnost saniranja "divljih" deponija na području općine Nova Rača sa kojih bi se otpad prikupio i adekvatno zbrinuo. Time se rješava veliki ekološki problem jer je prostor općine izrazito poljoprivredne i turističke namjene.

Direktni korisnici projekta su stanovnici općine, pogotovo neposredni susjedi, dok je indirektni korisnik lokalna samouprava koja kroz provedbu projekta rješava problem zagađenja

Vrijednost prve faze projekta je ukupno 845.000,00 kuna, dok je trošak ukupne sanacije daljnjih 12.116.750,00 kn, tako da je ukupna vrijednost projekta oko 13.000.000,00 kuna.

Prioritetne aktivnosti:

- *provođenje istražnih radova*
- *izrada plana sanacije i studije utjecaja na okoliš*
- *izrada ostale projektne dokumentacije*
- *ishodaenje građevinske dozvole*
- *izvođenje sanacije*

Društvena infrastruktura

U naselju Tociljevac u Općini Nova Rača nema nikakvih objekata društvenog standarda, pa tako niti društvenog doma. Izgradnjom društvenog doma osigurali bi se uvjeti za okupljanja i rad stanovništva, kako kroz rad udruga, tako i za stručna predavanja iz poljoprivrede, seminare, prezentacije i slične edukativne aktivnosti.

OPĆINA NOVA RAČA

Cilj projekta je izgradnja društvenog doma u Tociljevcu kao mjesta okupljanja stanovnika, te prostora koji bi koristile udruge. Prostor treba opremiti i dodatnim inventarom kako bi bio prikladan za edukacijske svrhe. Izgradnjom doma bi i mladi iz Tociljevca dobili prostor za okupljanje i djelovanje. Dom treba opremiti i računalom za računalno opismenjavanje mladih, školske djece, a i gospodarstvenika.

Konačni rezultat projekta je izgrađen društveni dom, ukupno 112 m² osposobljen za djelatnost stanovništva naselja. Uz dom je planirana izgradnja 5 parkirališnih mjesta, te hortikulturno uređenje okoliša. U domu se odvijaju društvene aktivnosti stanovništva i udruga, te edukacije.

Korisnici projekta su 120 stanovnika Tociljevca, a indirektni korisnik je Općina Nova Rača, jer u tom prostoru organizira razne aktivnosti, pretežito edukativne

Planirana vrijednost porijekta je 700.000,00 kuna.

Prioritetne aktivnosti:

- *izrada projektne dokumentacije*
- *ishođenje dozvola*
- *izvođenje radova*
- *opremanje doma inventarom*

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – IZGRADNJA INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata i radno sposobnog stanovništva na području općine

STRATEGIJA : Podizanje životnog standarda stanovništva i stvaranje povoljnih uvjeta za gospodarstvo kroz izgradnju infrastrukture

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1. Kanalizacija		6.000.000,00		
1.1. izrada projektne dokumentacije	Općina	-	Općina, fondovi	31.12.2008.
1.2. ishođenje građevinske dozvole	Općina	-	Općina	31.03.2009.
1.3. izgradnja kanalizacijskog sustava Novoj Rači	Općina	-	Općina , fondovi	31.12.2010.
2. Prometnice		14.000.000,00		
2.1. izrada projektne dokumentacije	Općina, županija	-	Općina, županija	31.12.2006.
2.2. sanacija i asfaltiranje županijskih cesta	Općina, županija	-	Općina, županija	31.12.2007.
2.3. sanacija i asfaltiranje nerazvrstanih cesta	Općina	-	Općina, fondovi	31.12.2008.
3. Vodovod		5.500.000,00		
3.1. izrada projektne dokumentacije	Općina	-	proračun općine	31.03.2007.
3.2. ishođenje građevinske dozvole	Općina	-	proračun općine	30.06.2007.
3.3. izgradnja I faze vodovodne mreže u Općini Nova Rača	Općina	-	proračun općine, fondovi	30.06.2009.

OPĆINA NOVA RAČA

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
4. Sanacija odlagališta otpada Kozarevac		13.000.000,00		
4.1. provođenje istražnih radova	Općina	-	proračun općine, fondovi	31.05.2007.
4.2. izrada plana sanacije i studije utjecaja na okoliš	Općina	-	proračun općine, fondovi	31.07.2007.
4.3. izrada ostale projektne dokumentacije	Općina	-	proračun općine, fondovi	30.09.2007.
4.4. ishođenje građevinske dozvole	Općina	-	proračun općine, fondovi	31.12.2007.
4.5. izvođenje sanacije	Općina	-	proračun općine, fondovi	31.12.2008.
5. Društvena infrastruktura		700.000,00		
5.1. izrada projektne dokumentacije	Općina	-	proračun općine	31.05.2007.
5.2. ishođenje dozvola	Općina	-	proračun općine	31.07.2007.
5.3. izvođenje radova na domu u Tociljevcu	Općina, MO	-	proračun općine, vlastiti radovi	30.06.2008.
5.4. opremanje doma inventarom	Općina, MO	-	proračun općine, donacije	31.07.2008.

LOG-FRAME – IZGRADNJA INFRASTRUKTURE

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata i radno sposobnog stanovništva na području općine</p>	<p>broj novoosnovanih gospodarskih subjekata, broj novozaposlenih, iznosi investicija, broj i iznos korištenih kredita, broj stanovnika, broj domaćinstava, broj novih stambenih objekata</p>	<p>Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadružnog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK,</p>
<p>SVRHA PROJEKTA : Podizanje životnog standarda stanovništva i stvaranje povoljnih uvjeta za gospodarstvo</p>	<p>broj priključaka na kanalizaciju i vodovod, broj upita poduzetnika, objave i napisi u medijim, broj vozila, prosječna primanja stanovnika</p>	<p>dokumentacija općine, matični ured, statistika, mediji</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgrađena kompletna infrastruktura - sanirano odlagalište - izgrađen dom 	<p>kilometri asfaltiranih cesta i održavanja, dužina kanalizacijske mreže, dužina vodovodne mreže, objekt doma</p>	<p>poduzetnici prepoznaju razvojne mogućnosti Općine Nova Rača, stanovništvo uviđa prednosti života u ovoj sredini, ima povoljnih kredita</p> <p>ima izvora financiranja, poticajna državna politika, promocija općine kroz medije, ima građevinskog zemljišta</p>
<p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgradnja kanalizacije - modernizacija i sanacija cesta - izgradnja I faze vodovoda - sanacija odlagališta otpada Kozarevac - izgradnja doma u Tociljevcu 	<p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, sufinanciranje županije, poticaji i potpore ministarstva, fondovi, donacije</p>	<p>postoji suradnja između LS, županije i državnih institucija i ministarstava, ima izvora financiranja izvan proračuna općine</p>
<p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji institucionalna podrška, postoji projektna dokumentacija</p>		

9.1.2. *PODUZETNIČKI SERVIS OPĆINE NOVA RAČA*

Radna grupa identificirala je kroz SWOT analizu niz strateških pitanja vezanih uz promidžbu općine, protok informacija, korištenje povoljnog zemljopisnog položaja, statusa područja od posebne državne u svrsi privlačenja investitora, korištenja državnih poticajnih mjera, donacija i sredstva fondova, povezivanja općinske uprave sa građanima i poduzetnicima, te motiviranjem potencijalnih ulagača.

Zajednička nit u svim ovim pitanjima je manjak informacija o općini i njenim potencijalima, kako za vanjske investitore, tako i za lokalno stanovništvo. Provođenjem mjera iz ostalih kritičnih pitanja kojima je cilj potaći razvoj gospodarstva, stvoriti će se povoljni preduvjeti. Međutim nužno je o svim tim mjerama i pogodnostima informirati javnost i poduzetnike, u protivnom će biti usporeno njihovo provođenje i ostvarivanje planiranih efekata. Uz sadašnje postignute dobre rezultate, treba još agresivnije pristupiti promociji općine i njenih gospodarskih potencijala. Naročitu pažnju treba usmjeriti na promociju poduzetničke zone, treba je evidentirati kod nadležnog Ministarstva gospodarstva, rada i socijalne skrbi. Također treba ukazati na povoljnu lokaciju.

Stoga je nužno organizirati u općini poduzetnički servis – info točku - koja će imati zadatak pružanja informacija potrebnih lokalnim poduzetnicima, a isto tako i promociju općine i svih planiranih poticajnih mjera, a također i na povezivanju domaćih poduzetnika sa vanjskim investitorima. U okviru servisa posebnu pažnju treba dati i organizaciji edukacija. Poduzetnički servis treba povezivati poduzetnike sa resornim ministarstvima, a u svom radu treba biti povezan sa institucijama poduzetničke infrastrukture koje već rade na području županije ili u okolici.

Rad treba organizirati kroz direktni kontakt sa poduzetnicima i stanovništvom, a isto tako i putem medija kroz tiskanje brošura, propagandnog materijala, internet stranicu općine i sl.

Korisno bi bilo oformiti katalog poduzetnika i ujedno i katalog njihovih proizvoda ili usluga. Podaci prikupljeni ovim katalogom bi se uvrstili i u postojeće baze podataka na državnom nivou.

Posebnu pozornost treba obratiti na pravodobno i kvalitetno informiranje poduzetnika o svim mogućnostima koje im se pružaju. Iz dosadašnje prakse očito je da veliki broj poduzetnika nije uopće informiran ili je samo djelomično informiran o mjerama potpore, subvencijama i ostalim pogodnostima koje im se pružaju u njihovom poslovanju i djelovanju.

U budućem periodu treba kroz sve informacijske kanale pružiti što više informacija i treba propagirati dostupne poticajne mjere, te time unaprijediti i pomoći rad poduzetnika. U tom smislu treba redovito putem tiskanih medija, radija, televizije, interneta i ostalih komunikacijskih kanala obavještavati javnost o aktualnim događanjima.

Prioritetne aktivnosti :

- *organizacija i plan rada*
- *objava svih mjera na web stranici općine*
- *izrada kataloga poduzetnika i proizvoda*
- *izrada propagandnog letka-brošure o gospodarskim mogućnostima*
- *povezivanje sa udrugama i nevladinim organizacijama*
- *povezivanje sa institucijama poduzetničke infrastrukture*
- *suradnja sa resornim ministarstvima i županijom*

OPĆINA NOVA RAČA
PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – PODUZETNIČKI SERVIS OPĆINE NOVA RAČA

STRATEŠKI CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata i zaposlenosti na području općine

STRATEGIJA : Promocija Općine Nova Rača i pružanje informacija o programu gospodarskog razvoja i mogućnostima ulaganja
Bolji protok informacija potencijalnim lokalnim i vanjskim ulagačima

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1. izrada organizacije i plana rada info točke	Općina	-	proračun općine	do 30.04.2007.
1.2. izrada tekstova za web stranice općine	Općina, poduzetnički servis	-	proračun općine	do 30.04.2007.
1.3. izrada kataloga poduzetnika i proizvoda	Poduzetnički servis, HOK,HGK,	-	proračun općine, potpora ministarstva	do 31.12.2007.
1.4. organizacija, koordinacija i provođenje djelatnosti : - povezivanja sa udrugama - povezivanje sa institucijama poduzetničke infrastrukture (poduzetnički centri, razvojna agencija i sl.) - suradnja sa resornim ministarstvima - suradnja sa županijom - ROP	Općina, poduzetnički servis	-	proračun općine , potpora ministarstva, donacije	kontinuirano tijekom provođenja projekta
1.5. izrada promidžbenog materijala općine	Općina, poduzetnički servis	10.000,00	proračun općine, potpora ministarstva	do 31.12.2007.
ukupno		80.000,00 godišnje		

OPĆINA NOVA RAČA
LOG-FRAME – PODUZETNIČKI SERVIS OPĆINE NOVA RAČA

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : Povećanje broja gospodarskih subjekata na području općine i time porast zaposlenosti i pokretanje gospodarskih aktivnosti</p>	<p>broj novozaposlenih, broj novoosnovanih gospodarskih subjekata, iznosi investicija, broj i iznos korištenih kredita, iznosi odobrenih potpora i poticaja</p>	<p>Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadržanog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK, evidencije HZPSS</p>
<p>SVRHA PROJEKTA : Kvalitetna promocija Općine Nova Rača i bolji protok informacija</p>	<p>korištenje promidžbenih materijala i njihova naklada, broj upita na web stranici, broj upita poduzetnika, objave i napisi u medijima</p>	<p>dokumentacija servisa, statistika web stranice, mediji</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađeni promidžbeni materijali - web stranica u funkciji - distribucija relevantnih informacija - katalog poduzetnika i proizvoda 	<p>izrađeni promidžbeni materijali, sadržaj web stranice, broj upita poduzetnika, organizirane edukacije, izrađen katalog poduzetnika</p>	<p>poduzetnici imaju više informacija o moguć. ulaganja i potpornim mjerama, te izvorima financiranja, ima kvalitetnih projekata, ima izvora financiranja</p>
<p>INTERVENCIJE : izrada organizacije i programa rada info točke, izrada web stranice općine i kataloga, povezivanje sa poduzetničkim institucijama, ministarstvima, županijom izrada promidžbenih materijala</p>	<p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, donacije</p>	<p>IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : za prvu godinu 80.000,00</p> <p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, županije, udruga i sl.,</p>
<p>PREDUUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji institucionalna podrška</p>		

9.1.3. ZRAČNO PRISTANIŠTE NOVA RAČA

Zbog svoje važnosti je Zračno pristanište Nova Rača izdvojeno kao zasebni infrastrukturni projekt, budući da ima direktni utjecaj i na razvoj poljoprivrede, prerađivačke industrije, te posebice kontinentalnog turizma.

Lokacija sadašnjeg letjelišta poljoprivredne mehanizacije je 15 km od Bjelovara, 5 km od buduće brze ceste (čvor Bulinac). Prostorno je smještena u centru županije, te omogućuje kvalitetno povezivanje županije zračnim prijevozom. Zadovoljava i turističke interese, a također i poslovne interese. Dio piste već postoji i potrebna su manja ulaganja da se sadašnja pista osuvremeni i produži da bi mogla primiti zrakoplove do 40-tak putnika. Sa stanovišta sigurnosnih uvjeta pista i lokacija su pozitivno ocijenjeni od relevantnih stručnjaka.

Cilj projekta je modernizacija sadašnje piste dužine 600 m i njeno produljenje na 1000 m, te izgradnja pratećih objekata. Tako opremljeno zrakoplovno pristanište pogodno je za komercijalne letove, prihvata turističkih čarter letova, a omogućuje i mogućnost servisiranja zrakoplova, zimovanje aviona i slične komercijalne djelatnosti, sve do proizvodnje zrakoplova.

U turističkom smislu je moguće organizirati panoramske letove, aeromitinge i sl.

Uz navedene načine upotrebe aerodrom služi i za poljoprivrednu avijaciju, zaštitu usjeva, a pogotovo šumskih površina na području županije.

Konačni rezultat projekta je uređeno zračno pristanište sa pratećim objektima, dužine piste 1000 m, a time u kategoriji aerodroma klase 1A, namijenjenog za slijetanje zrakoplova do 20-tak putnika.

Korisnici projekta su lokalno stanovništvo i stanovnici županije, turisti, gospodarstvo na nivou Županije, dok je indirektni korisnik Općina Nova Rača koja ostvaruje dodatni prihod.

Ukupna vrijednost projekta je 10.000.000,00 kuna, od čega je vrijednost postojeće piste cca. 800.000,00 kn i zemljišta ca. 1.200.000,00 kuna, ukupna sadašnja vrijednost projekta 2.000.000,00 kuna.

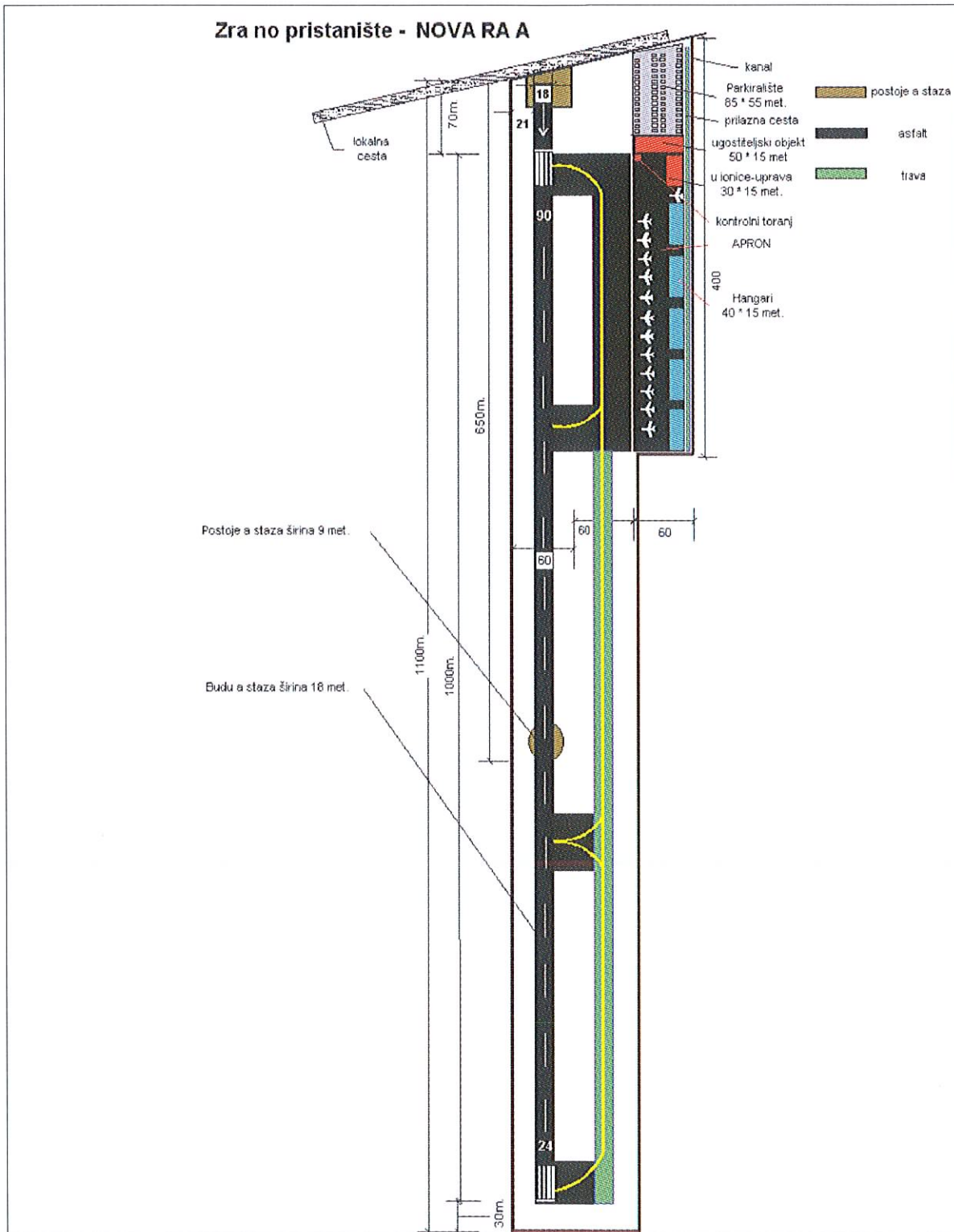
Projekt će se provesti u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, a kao potencijalni partneri u provedbi su Bjelovarsko-bilogorska županija, te zainteresirane JLS iz županije.

Prioritetne aktivnosti :

- izrada projektne dokumentacije
- ishođenje dozvola

OPĆINA NOVA RAČA

- *izvođenje radova*
- *opremanje zračnog pristaništa potrebnim inventarom*

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – ZRAČNO PRISTANIŠTE NOVA RAČA

STRATEŠKI CILJ : Ukupni razvitak Općine Nova Rača i Bjelovarsko-bilogorske županije i njeno međunarodno povezivanje

STRATEGIJA : zadovoljenje potreba civilnog zrakolovstva općine i županije, poticanje gospodarskih aktivnosti, posebice turizma

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1. izrada projektne dokumentacije	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva, donacije	31.05.2007.
1.2. ishodenje dozvola	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva, donacije	31.12.2007.
1.3. izvođenje radova	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva, donacije	31.12.2008.
1.5. opremanje zračnog pristaništa potrebnim inventarom	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva, donacije	31.03.2009.
ukupno		10.000.000,00nij	proračun općine	

LOG-FRAME - ZRAČNO PRISTANIŠTE NOVA RAČA

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : Ukupni razvitak Općine Nova Rača i Bjelovarsko-bilogorske županije i RH i njeno međunarodno povezivanje</p>	<p>broj novoosnovanih gospodarskih subjekata, broj novozaposlenih, iznosi investicija, broj i iznos korištenih kredita, broj turista, iznos BDP županije</p>	<p>podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, uređa za gospodarstvo, zadržnog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK,</p>
<p>SVRHA PROJEKTA :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadovoljenje potreba civilnog zrakolovstva općine i županije • poticanje gospodarskih aktivnosti, posebice turizma 	<p>broj letova i putnika, broj korisnika aerodroma, broj sportskih priredbi, broj aviona na održavanju i sl., broj charter turističkih letova, broj gostiju u turističkim kapacitetima</p>	<p>poduzetnici prepoznaju razvojne mogućnosti, gospodarstvenici i turistički djelatnici uviđaju prednosti zračnog prometa, ima kredita</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgrađena zračna luka Nova Rača, prva faza 	<p>izgrađena infrastruktura i objekti aerodroma, kupljena oprema, zaposleni djelatnici aerodroma</p>	<p>ima izvora financiranja, poticajna državna politika, promocija općine kroz medije</p>
<p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada projektne dokument. - ishođenje dozvola - izgradnja infrastrukture - izgradnja objekata - opremanje zračne luke 	<p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun partnera/osnivača, sufinanciranje županije, poticaji i potpore ministarstava, fondovi, donacije</p>	<p>postoji suradnja između LS, županije i državnih institucija i ministarstava, ima izvora financiranja izvan proračuna partnera, ima zainteresiranih investitora</p>
		<p>IZVORI PODDRŠKE (TROŠAK) : 2.800.000,00</p>
		<p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u SPGR, postoji institucionalna podrška, postoji prostorno-planska dokumentacija</p>

9.2. KRITIČNO PITANJE – KAKO POTAKNUTI GOSPODARSKU AKTIVNOST U MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU ?

9.2.1. GOSPODARSKO - INDUSTRIJSKA ZONA NOVA RAČA

Izgradnja poduzetničke zone je u funkciji razvoja Općine Nova Rača i bržeg rasta poduzetništva kroz povoljnosti poduzetnicima kod izgradnje poslovnog prostora na potpuno infrastrukturno opremljenom zemljištu, prvenstveno za proizvodne djelatnosti. Potiče gospodarske aktivnosti i stvara uvjete za povećanje zaposlenost u malom i srednjem poduzetništvu. Poslovna poduzetnička zona omogućuje brže zapošljavanje većeg broja ljudi s područja općine. Procjena je da će se u njoj ostvariti značajan broj novih radnih mjesta, ostvarit će se povećanje ukupnog prihoda, izvoza, izvornog prihoda proračuna Općine.

Opći cilj projekta je izgradnja novih proizvodnih kapaciteta i povećanje zaposlenosti. Specifični cilj projekta je povećanje konkurentnosti Općine i privlačenje domaćih i stranih ulagača.

Poslovanje u poduzetničkoj zoni potiče optimalno korištenje domaćih resursa prije svega rada i infrastrukturnih objekata. Korisnici zone obično koriste i mnoge usluge domaćih poduzetnika izvan zone. Rezultat toga je pokretanje cjelovitog gospodarskog – tržišnog sustava, povećanje životnog standarda, zaustavljanje iseljavanja mladih i stručnih radnika i dr.

Kratkoročni očekivani učinci su izgradnja novih proizvodnih kapaciteta, te povećano zapošljavanje na području općine, dok se dugoročno očekuju kroz povećanu konkurentnost Općine i povećana ulaganja poduzetnika.

Poduzetnička zona će u konačnici raspolagati sa 40 ha zemljišta. U blizini zone postoji potrebna infrastruktura, te će u konačnici zona biti opremljena vodovodom, odvodnjom, javnom rasvjetom, trafo stanicom, plinom, kanalizacijom, a prilaznim cestama će biti povezana na postojeće prometnice. Planira se fazna izgradnja prema potrebama korisnika i korištenje oko 25 parcela (poduzetnika), te zapošljavanje okvirno oko 250 do 300 djelatnika.

Direktni korisnici projekta su poduzetnici, do 25 poduzetnika, ovisno o potrebnim veličinama parcela, te domaći/inozemni investitori kojima projekt pruža mogućnost izgradnje poduzetničkih kapaciteta u infrastrukturu potpuno opremljenoj poslovnoj zoni. Indirektni korisnik je lokalna samouprava koja kroz provedbu projekta ostvaruje veće izvorne prihode, te lokalni poduzetnici i poljoprivrednici kao kooperanti.

Ukupni proračun za izgradnju zone iznosi oko 8.000.000,00 kuna, a sastoji se od ulaganja u izradu dokumentacije, radovi na uređenju kompletne infrastrukture, te vrijednosti građevinskog zemljišta.

Izgradnja poduzetničke zone, te kasnije upravljanje zonom je u nadležnosti Općine Nova Rača, a izvedba radova će biti u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi – javni natječaji.

Prostornim planom Općine nije predviđena planirana lokacija za gospodarsku proizvodnu namjenu, te je prije svega potrebno napraviti dopunu-izmjenu prostornog plana. Povoljna okolnost za formiranje zone je da postoji infrastruktura i postojeće prometnice.

U skladu sa Programom razvoja poduzetničkih zona 2004.-2007. godine, koji je Vlada Republike Hrvatske donijela 2004. godine, namjera i želja Općine Nova Rača je pokrenuti gospodarsku aktivnost. Programima Vlade i resornih ministarstava predviđena su i potrebna potporna sredstva za ove namjene, te nisu potrebna značajna vlastita sredstva lokalne samouprave.

Budući da je primarna garancija dugoročnog razvoja Općine proizvodnja kojom se podiže BDP općine, s kojom dolazi i do novog zapošljavanja, osobita pažnja i naponi usmjereni su u pravcu razvoja poduzetničke poslovne zone od strateškog značaja za razvoj gospodarstva.

Gospodarska kretanja na ovom području u proteklih 15-tak godina doprinijela su ekonomskoj stagnaciji i gubitku radnih mjesta. Nasuprot tome raspoloživa i kvalificirana radna snaga, te obrazovana mlada populacija predstavlja jednu od značajnih prednosti za brz gospodarski rast.

Stoga je potrebno gospodarstvo otvoriti ulaganjima domaćeg/stranog kapitala i znanja. Pogodan oblik za privlačenje tog kapitala su određene zakonske i infrastrukturne pogodnosti koje postoje u poslovnoj zoni, gdje gospodarski subjekti posluju.

Poslovanje u poduzetničkoj zoni potiče optimalno korištenje domaćih resursa prije svega rada i infrastrukturnih objekata. Korisnici zone obično koriste i mnoge usluge domaćih poduzetnika izvan zone. Rezultat toga je pokretanje cjelovitog gospodarskog – tržišnog sustava, povećanje životnog standarda, zaustavljanje iseljavanja mladih i stručnih radnika i dr.

Poslovna poduzetnička zona ima cilj što bržeg zapošljavanja većeg broja ljudi s područja općine. Isto tako cilj je dovođenje suvremenih tehnologija. Procjena je da će se u njoj ostvariti značajan broj novih radnih mjesta, ostvarit će se povećanje ukupnog prihoda, izvoza, prihoda proračuna, a tijekom izgradnje zone povećat će se poslovi građevinske operative kod izgradnje infrastrukture zone i novih proizvodnih objekata u zoni. Također će se pojaviti novi poslovi za prijevoznike, a postojat će i mogućnost nove kooperativne suradnje s dobavljačima repromaterijala. Osim toga korisnici zone koristit će sve komunalne i energetske usluge, te usluge mnogih manjih poduzeća i obrtnika iz okoline. Iskustvo iz drugih područja govori da se vezano za zonu otvori još bar 50% radnih mjesta izvan zone kao neposredan efekt poslovanja u zoni.

Razvoj poslovanja u zoni ovisit će i o ostalim poticajima, te o sposobnosti poduzetnika koji će iskoristiti prednosti zone, te uložiti znanje i odgovorno nositi proces razvoja kapaciteta zone.

Prioritetne aktivnosti :

- *osnivanje poduzetničke zone*
- *izrada programa razvoja zone, pravilnika o radu zone i ostalih akata*
- *utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone*
- *prethodno ispitivanje interesa za korištenje zone*
- *izrada plana izgradnje zone*
- *uređenje potrebne infrastrukture*
- *promocija poduzetničke zone*

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – PODUZETNIČKO - INDUSTRIJSKA ZONA NOVA RAČA

STRATEŠKI CILJ : Izgradnja novih proizvodnih kapaciteta i povećanje zaposlenosti

STRATEGIJA : Povećanje konkurentnosti Općine i privlačenje domaćih i stranih ulagača

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1. osnivanje poslovne zone	Općina	-	proračun općine	do 30.03.2008.
1.2. promjena-dopuna prostornog plana općine	Općina	-	proračun općine	do 31.05.2008.
1.2. izrada programa razvoja zone, pravilnika o radu zone i ostalih akata	Općina	-	proračun općine	do 31.05.2008.
1.3. utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone	Općina	-	proračun općine	do 31.05.2008.
1.4. prethodno ispitivanje interesaza korištenje zone	Općina	-	proračun općine	do 31.05.2008.
1.5. izrada plana izgradnje zone	Općina	-	proračun općine	do 31.05.2008.
1.6. uređenje potrebne infrastrukture	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva, donacije, ulagači	do 30.06.2010.
1.7. promocija poduzetničke zone	Općina, poduzetnički servis	-	proračun općine, potpora ministarstva	kontinuirana djelatnost
ukupno		8.000.000,00 kuna		

OPĆINA NOVA RAČA
LOG-FRAME – PODUZETNIČKO - INDUSTRIJSKA ZONA NOVA RAČA

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : izgradnja novih proizvodnih kapaciteta – povećanje zaposlenosti</p>	<p>broj korisnika poduzetničke zone, broj zaposlenih kod korisnika poslovne zone, ostvareni rezultati poslovanja korisnika zone količinski i financijski, iznos i broj investicija</p>	<p>Ugovori sa korisnicima zone, podaci FINE i porezne uprave, podaci Općine, Trgovačkog suda, HZZ, izvješća o prihodima LS ...</p>
<p>SVRHA PROJEKTA :</p> <ul style="list-style-type: none"> - privlačenje investitora (domaćih i inozemnih) - povećanje konkurentnosti Općine 	<p>broj upita o mogućnosti korištenja prostora u zoni, broj sklopljenih ugovora sa korisnicima, iskorištenost i izgrađenost prostora naturalno</p>	<p>PRETPOSTAVKE</p> <p>postojanje potrebnih kadrova, prometna povezanost sa okruženjem, ima kvalitetnih razvojnih programa</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - formirana poslovna zona - izrađen program rada zone, - prostor zone infrastrukturno uređen za investitore 	<p>izrađena projektna i građevinska dokumentacija, izvedeni radovi na uređenju zone, osnivački akti zone, popis sredstava...</p>	<p>prostor u zoni atraktivan, promocija zone, postoje državne poticajne mjere, ima povoljnih kreditnih linija</p>
<p>INTERVENCIJE : osnivanje zone, dopuna prostornog plana, izrada programa razvoja, pravilnika o radu i ostalih akata, utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike, prethodno ispitivanje interesa, izrada plana izgradnje zone, uređenje potrebne infrastrukture, promocija</p>	<p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, investitori, poticaji i potpore ministarstava, donacije</p>	<p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, ima zainteresiranih poduzetnika za korištenje prostora zone, postoje izvori financiranja</p>
		<p>IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : osnivački troškovi, materijalni troškovi i uređenje i opremanje zone, ispitivanje interesa i promocija - ukupno 8.000.000,00</p>
		<p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji adekvatno zemljište, postoji institucionalna podrška</p>

9.2.2. POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

Mali i srednji poduzetnici imaju kvalitetnije iskorištenje uloženog kapitala, kod malih poduzeća najviša je stopa zaposlenosti po uloženom kapitalu, najviša je stopa ostvarenog prihoda po kapitalu, mali i srednji poduzetnici općenito su najfleksibilniji na promjene na tržištu.

Razvoj malog gospodarstva se velikim dijelom temelji na sudjelovanju jedinica područne i lokalne samouprave, koje su proklamirane kao nositelji gospodarskog razvoja svoje sredine. Takva je orijentacija rezultat potrebe da se razvoj poduzetništva potakne na lokalnom nivou, što se smatra najprirodnijim načinom, s obzirom da i poslovne ideje potječu upravo iz tog okruženja, dakle od samih poduzetnika. Zadatak lokalne samouprave sastoji se u osmišljavanju strategije i programa vlastitog razvoja. Proračuni jedinica lokalne samouprave trebaju sadržavati planirana sredstva na pozicijama namijenjenim razvoju malog gospodarstva.

Uloga je lokalne samouprave da u aktivnom pristupu i odnosu s poduzetnikom stvara i potiče razvoj poduzetnika, te u značajnoj mjeri doprinosi otvaranju novih radnih mjesta. Uloga općine sastoji se iz pomoći kroz stvaranje stabilnog i sigurnog okruženja u kojem poduzetnik može jednostavno planirati, komunicirati i ostvarivati svoje interese, ali mu se ne može jamčiti uspjeh. Neposrednu pomoć općina mu pruža u savladavanju početnih teškoća, u pristupu kapitalu, znanju, informacijama i općim uslugama.

Općina Nova Rača i do sada je bila uključena u provođenje poticajnih mjera kod provođenja kreditnih linija koje provode državne institucije, a u skladu sa iskazanim potrebama lokalnih poduzetnika i sa svojim financijskim mogućnostima, te će i ubuduće u skladu sa uvjetima kreditiranja sufinancirati kamatu i davati posebne olakšice korisnicima kredita koji investiraju na području Općine.

Utvrđene su i olakšice iz domene lokalnih poreza u svezi oslobađanja plaćanja općinskog poreza na tvrtku i plaćanja komunalne naknade.

Pored različitih poticajnih kreditnih linija, potpora, subvencija i rada institucija čijom se uspostavom olakšava rješavanje problema malog gospodarstva, poboljšanju okruženja i uvjeta poslovanja doprinose i brojne druge aktivnosti.

Jedna od njih je obrazovanje za poduzetništvo i u poduzetništvu. Obrazovanjem se omogućuje stjecanje potrebnih stručnih znanja i dodatnih vještina neophodnih za uspješno poslovanje. Naime, da bi se opstalo kao poduzetnik, posebno u malom gospodarstvu gdje su funkcije često objedinjene u jednoj osobi (vlasniku, radniku, menadžeru), nije

OPĆINA NOVA RAČA

dovoljno dobro poznavati struku, tehnologiju i procese proizvodnje ili usluga, već su nužna i znanja planiranja, vođenja, upravljanja, kontrole, marketinga i financijskog poslovanja.

Zbog toga će Općina Nova Rača u suradnji sa drugim institucijama (poduzetnički centri, škole, komore ...) poticati i razvijati sustavno obrazovanje poduzetnika kroz :

- dopunsko obrazovanje poduzetnika u malom gospodarstvu kroz provođenje seminara i praktičnih radionica
- obrazovanje potencijalnih poduzetnika o poduzetništvu
- provoditi ostale edukacijske djelatnosti.

Važan element je i korištenje potpornih institucija za poduzetnike i konzultanata u cilju osiguravanja stručne pomoći, promoviranja poduzetništva, informacija o mogućnostima ulaska u poduzetništvo, informacija o poticajnim mjerama koje poduzetnici mogu koristiti, davanja savjeta za vođenje poslovanja, pomoć u pripremi poslovnih planova, organizacije seminara i drugih oblika dopunskog obrazovanja poduzetnika, upućivanja na specijalizirane oblike pomoći i sl.

Zbog svih ovih razloga je radna grupa odlučila da se glavne aktivnosti usmjere na razvoj malih i srednjih poduzetnika u svim područjima djelovanja – proizvodnji, uslugama, turizmu, socijalnim uslugama i sl.

Prioritetne aktivnosti :

- poticanje otvaranje novih obrta, poduzeća, uslužnih ili proizvodnih zadruga
- utvrđivanje poticajnih mjera za male i srednje poduzetnike
- informiranje i edukacija potencijalnih novih poduzetnika putem tematskih predavanja, radionica i seminara
- strukovno obrazovanje, prekvalifikacija, dokvalifikacija, edukacija postojećih poduzetnika
- potpora postojećim poduzetnicima
- korištenje potpornih institucija za poduzetnike u cilju osiguravanja stručne pomoći i davanja svih potrebnih informacija

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

STRATEŠKI CILJ : Poticanje osnivanja novih subjekata malog i srednjeg poduzetništva i pomoć postojećim poduzetnicima. Ostvarenjem ovog cilja postiže se povećanje zaposlenosti.

STRATEGIJA : Stvaranje pozitivne poslovne klime za razvoj malog i srednjeg poduzetništva

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1. poticanje otvaranje novih obrta, poduzeća, uslužnih ili proizvodnih zadruga	Općina	-	proračun općine	kontinuirana djelatnost
1.2. utvrđivanje poticajnih mjera općine za MSP	Općina	-	proračun općine	do 30.06.2007.
1.3. informiranje i edukacija potencijalnih novih poduzetnika putem tematskih predavanja, radionica i seminara	Općina, poduzetnički servis	-	proračun općine, potpora ministarstava, donacije	kontinuirano tijekom provođenja projekta
1.4. strukovno obrazovanje, prekvalifikacija, dokvalifikacija, edukacija postojećih poduzetnika	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstava	kontinuirana djelatnost
1.5. potpora postojećim poduzetnicima	Općina, poduzetnički servis	-	proračun općine, potpora ministarstava	kontinuirana djelatnost
1.6. korištenje potpornih institucija za poduzetnike u cilju osiguravanja stručne pomoći davanja svih potrebnih informacija	Općina, poduzetnički servis	-	proračun općine, županija, potpora ministarstava	kontinuirana djelatnost
ukupno		godišnje 80.000,00		

LOG-FRAME - POTPORA RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : Poticanje osnivanja novih subjekata malog i srednjeg poduzetništva i pomoć postojećim, povećanje zaposlenosti</p> <p>SVRHA PROJEKTA : Stvoriti pozitivnu poslovnu klimu za razvoj malog i srednjeg poduzetništva</p> <p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađeni svi planski dokumenti - održavaju se edukacije i seminari - informira se poduzetnike <p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada programa razvoja MSP - utvrđivanje poticajnih mjera za razvoj MSP - izrada plana edukacija i seminara - promocija 	<p>broj novih obrta, poduzeća, zadruga, obiteljskih gospodarstava, udruga proizvođača i sl., broj zaposlenih, iznos i broj investicija, ostvarena dobit</p> <p>broj upita, broj edukacija i polaznika edukacija, iznos i broj kredita za investicije</p> <p>planovi i programi, broj polaznika seminara i edukacija, broj upita o poticajnim mjerama, izvješća o korištenju poticajnih mjera</p> <p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun općine, poticaji i potpore ministarstava, HKG, HOK, donacije</p>	<p>Podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela općine, Trgovačkog suda, zadrružnog saveza, HZZ, financijska izvješća poduzetnika, izvješća o prihodima LS ...</p> <p>evidencija općine, podaci banaka o odobrenim razvojnim kreditima, podaci upravnih odjela općine</p> <p>izvješća upravnih odjela općine, dokumentacija, izvješća o održanim seminarima i edukacijama, ugovori</p> <p>IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : godišnji materijalni troškovi 80.000,00</p>
<p>PRETPOSTAVKE</p> <p>poduzetnici i općina surađuju, prepoznati su povoljni uvjeti razvoja</p> <p>ima zainteresiranih za pokretanje poduzetništva, postoje državne poticajne mjere, ima povoljnih kreditnih linija</p> <p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, postoje lokalne i državne poticajne mjere za razvoj MSP</p>		
<p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji stručni kadar, postoji suradnja na regionalnoj razini, postoji institucionalna podrška</p>		

9.3. KRITIČNO PITANJE - KAKO RAZVITI TURIZAM ?

9.3.1. SPORTSKO-REKREACIJSKA ZONA NOVA RAČA

Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra se bazira na načelima poduzetničke zone, a u funkciji razvoja Općine Nova Rača i bržeg rasta poduzetništva kroz povoljnosti poduzetnicima kod izgradnje poslovnog prostora na potpuno infrastrukturno opremljenom zemljištu, ali prvenstveno za sportsko-rekreacijske djelatnosti. Uz sve pogodnosti koje pruža poduzetnička zona kroz realizaciju ovog projekta ostvaruje se razvoj turističke ponude na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen. Novi dodatni sportsko-rekreacijski sadržaji smješteni su neposredno uz zračno pristanište "Nova Rača"

Izgradnjom sportskih terena i dodatnih sadržaja centar postaje okosnica i centralno mjesto u općini za razvoj sportsko-rekreacijskog turizma.

Uz postojeći aerodrom uređuje se sportsko-rekreacijska zona na kojoj privatni investitori investiraju u sportsko-rekreacijske objekte i time upotpunjuju ukupnu ponudu. Poželjna je i poticati će se i izgradnja smještajnih kapaciteta kojih trenutno nema dovoljno u općini, a upotpunili bi i funkciju aerodroma. Time rekreacijski centar sa sadržajima postaje okosnica razvoja turizma u općini, a ujedno je jedan od objekata koji se nalazi na potencijalnim biciklističkim i konjaničkim stazama, te se time uklapa i razvoj turizma regije Bilogore. Rekreacijski centar sa svojim dodatnim ugostiteljskim sadržajima djeluje u interakciji sa obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima iz Općine Nova Rača i promovira seoski turizam. U zoni se planira i izgradnja novog tj. premještanje sadašnjeg nogometnog igrališta, koje je ograničavajući prostor za održavanje sajмова.

Sportsko-rekreacijski centar će u konačnici raspolagati sa 40 ha zemljišta. Neposredno do zone postoji potrebna infrastruktura, te će u konačnici zona biti opremljena svom infrastrukturom, a prilaznim cestama će biti povezana na postojeće prometnice. Planira se faza izgradnja prema potrebama korisnika i korištenje 15 do 20 parcela (poduzetnika), te zapošljavanje okvirno oko 30 djelatnika. Uz već postojeće objekte time centar postaje turistički atraktivna lokacija za turiste iz regije-županije, a i za inozemne turiste.

Očekivan je ukupni godišnji posjet od 3000 posjetioaca, a u centru će poslovati 15 poduzetnika sa ukupno 30 djelatnika.

Direktni korisnici su lokalno stanovništvo, ostali korisnici su domaći i inozemni turisti koji posjećuju ovaj kraj. Indirektni korisnik je i JLS, budući ostvaruje veći izvorni prihod

OPĆINA NOVA RAČA

Ukupno je planirano utrošiti u ovu investiciju oko 3.000.000,00 kuna, a u financiranju projekta moguća su zajednička ulaganja.

Prioritetne aktivnosti :

- *osnivanje sportsko-rekreacijske zone*
- *izrada programa razvoja zone*
- *utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone*
- *prethodno ispitivanje interesa za korištenje zone*
- *izrada plana izgradnje zone*
- *uređenje potrebne infrastrukture*
- *promocija zone*

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – SPORTSKO-REKREACIJSKA ZONA NOVA RAČA

STRATEŠKI CILJ : Izgradnja novih turističkih kapaciteta i povećanje zaposlenosti

STRATEGIJA : Povećanje konkurentnosti Općine i privlačenje domaćih i stranih ulagača

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1. osnivanje sportsko-rekreacijske zone	Općina	-	proračun općine	do 30.06.2008.
1.2. izrada programa razvoja zone	Općina	-	proračun općine	do 31.07.2008.
1.3. utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone	Općina	-	proračun općine	do 31.07.2008.
1.4. prethodno ispitivanje interesa za korištenje zone	Općina	-	proračun općine	do 31.07.2008.
1.5. izrada plana izgradnje zone	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva,	do 31.07.2006.
1.6. uređenje potrebne infrastrukture	Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva donacije, ulagači	do 31.07.2009.
1.7. promocija poduzetničke zone	Općina, poduzetnički servis	-	proračun općine	kontinuirano
ukupno		3.000.000,00		

LOG-FRAME – SPORTSKO-REKREACIJSKA ZONA NOVA RAČA

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : izgradnja novih proizvodnih kapaciteta – povećanje zaposlenosti</p>	<p>broj korisnika zone, broj zaposlenih kod korisnika poslovne zone, ostvareni rezultati poslovanja korisnika zone količinski i financijski, iznos i broj investicija</p>	<p>Ugovori sa korisnicima zone, podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela Grada, Trgovačkog suda, HZZ, izvješća o prihodima LS ...</p>
<p>SVRHA PROJEKTA :</p> <ul style="list-style-type: none"> - privlačenje investitora (domaćih i inozemnih) - povećanje konkurentnosti Općine 	<p>broj upita o mogućnosti korištenja prostora u zoni, broj sklopljenih ugovora sa korisnicima, iskorištenost i izgrađenost prostora naturalno</p>	<p>PRETPOSTAVKE</p> <p>postojanje potrebnih kadrova, prometna povezanost sa okruženjem, ima kvalitetnih razvojnih programa</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI : formirana sportsko-rekreacijska zona, izrađen program rada zone, prostor zone infrastrukturno uređen za investitore</p>	<p>izrađena projektna i građevinska dokumentacija, izvedeni radovi na uređenju zone, osnivački akti zone, popis sredstava...</p>	<p>prostor u zoni atraktivan, promocija zone, postoje državne poticajne mjere, ima povoljnih kreditnih linija</p>
<p>INTERVENCIJE : osnivanje zone, izrada programa razvoja zone, utvrđivanje poticajnih mjera za korisnike zone, prethodno ispitivanje interesa, izrada plana izgradnje zone, uređenje potrebne infrastrukture, promocija zone</p>	<p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, donacije</p>	<p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, ima zainteresiranih poduzetnika za korištenje prostora zone, postoje izvori financiranja</p>
		<p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji adekvatno zemljište, postoji institucionalna podrška</p>

9.3.2. ŽUPNA CRKVA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE
U NOVOJ RAČI

Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Novoj Rači izgrađena je u XIV stoljeću i upiana je u registar nepokretnih spomenika kulture u Republici Hrvatskoj pod registarskim brojem 503. Kategorizirana je kao spomenik I kategorije.

Na crkvi su potrebne hitne intervencije – konstruktivna sanacija, građevinska sanacija, te restauratorski radovi. Sanacija pročelja crkve nužna je zbog zaštite zidova i daljnjeg propadanja. Potrebno je izvršiti obradu nabavljenog kamena za štokove prozora i vrata, te ih izmijeniti. Za pročelje treba odabrati odgovarajuću vrstu žbuke u skladu sa zahtjevima konzervatora.

Uz to što je crkva spomenik I kategorije pa je samim time zanimljiva kao turistički objekt, dodatno je bitna jer se u Novoj Rači održava i proslava Blagdane Velike Gospe, kao značajno turističko događanje, koje okuplja stanovništvo županije, pa i goste iz šire okolice.

Time crkva postaje jedan od objekata koji su okosnica razvoja turizma u općini.

Župna crkva svakako uz ove navedene ciljeve ima i značajnu ulogu u razvoju civilnog društva u okupljanju vjernika u različitim aktivnostima – od vjerskih i kulturnih, pa do humanitarnih i edukativnih, te ima i značajnu ulogu u poticanju mladih u tom pravcu.

OPĆINA NOVA RAČA

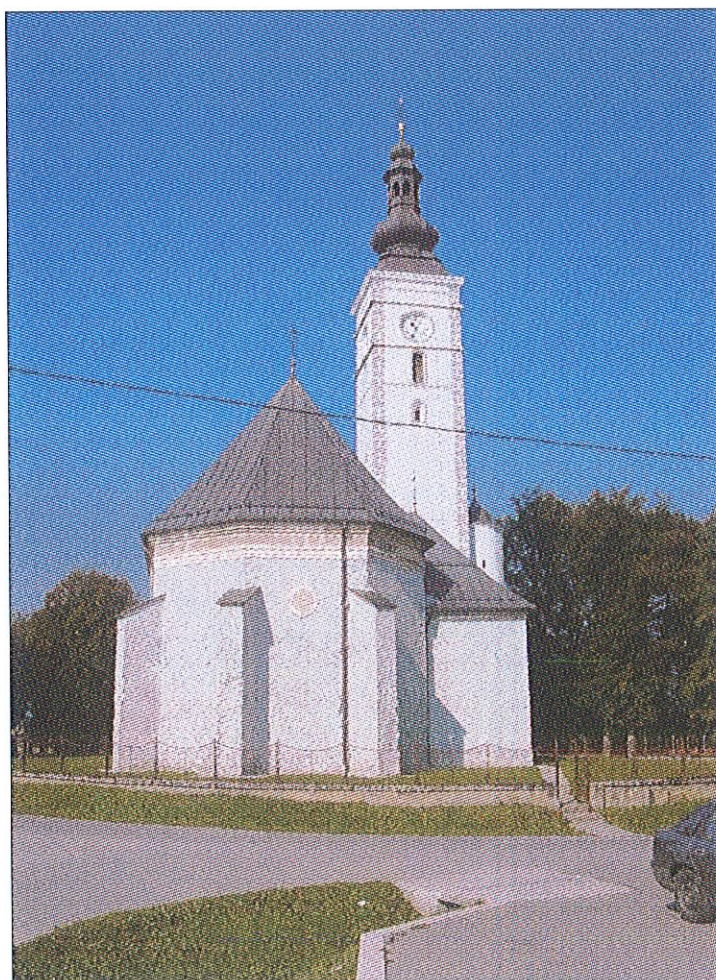
Rezultat je sanirana crkva, spomenik I kategorije, zanimljiv turistima, a u svakodnevnom životu okupljalište vjernika i stanovnika župe za zadovoljenje njihovih vjerskih potreba, te ostalih aktivnosti crkve.

Direktni korisnici lokalno stanovništvo - župljani (oko 2500), ostali korisnici su domaći i inozemni turisti koji posjećuju ovaj kraj.

Ukupna vrijednost investicije je oko 750.000,00 kuna, a nosioc projekta je Nadbiskupija zagrebačka, župa Nova Rača. Za izvođenje radova je ishodoeno rješenje konzervatorskog odjela u Zagrebu.

Prioritetne aktivnosti :

- *izrada potrebne projektne dokumentacije i troškovnika*
- *ishođenje ostalih dozvola*
- *izvođenje radova*

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – ŽUPNA CRKVA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U NOVOJ RAČI

STRATEŠKI CILJ : Razvijen prepoznatljiv turistički brand koji promovira Općinu Nova Rača

STRATEGIJA : Afirmacija kulturno-povijesnih vrednota općine i njenih izvornih vrijednosti kao okosnice razvoja turizma

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1 izrada potrebne projektne dokumentacije i troškovnika	Župa Nova Rača, Općina	-	proračun općine, potpora ministarstva, donacije	01.01.2007.
1.2. ishođenje ostalih dozvola	Župa Nova Rača, Općina	-	proračun općine , potpora ministarstva, donacije	01.01.2007.
1.3. izvođenje radova	Župa Nova Rača, Općina	-	proračun općine , potpora ministarstva, donacije	01.01.2009.
ukupno		750.000,00		

LOG-FRAME - ŽUPNA CRKVA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U NOVOJ RAČI

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : Razvijen prepoznatljiv turistički brand koji promovira Općinu Nova Rača</p>	<p>nove vrste turističke ponude, broj gostiju i ostvarenih noćenja odn. prihoda od turizma, ostvareni rezultati poslovanja poduzetnika u turizmu</p>	<p>podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela Općine, Trgovačkog suda, TZ, financijska izvješća poduzetnika , izvješća o prihodima LS ...</p>
<p>SVRHA PROJEKTA : Afirmacija kulturno-povijesnih vrednota općine i njenih izvornih vrijednosti kao okosnice razvoja turizma</p>	<p>broj posjetilaca, realizirani projekti i priredbe, prodaja suvenira</p>	<p>PRETPOSTAVKE</p> <p>pokrenuti projekti i turistički sadržaji, ima kvalitetnih razvojnih programa</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI : Sanirana crkva</p>	<p>izgrađenost crkve</p>	<p>jačanje promocije turističke ponude, postoji interes posjetioca, postoje državne poticajne mjere</p>
<p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrada potrebne projektne dokumentacije i troškovnika • ishođenje ostalih dozvola • izvođenje radova 	<p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi Općine i Župe, proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, donacije,</p>	<p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, postoje izvori financiranja</p>
<p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoji institucionalna podrška,</p>		

9.3.3. TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA

Razvoj turizma je u uskoj vezi sa privatnom inicijativom i razvojem malog i srednjeg poduzetništva, a u vezi i sa razvojem poljoprivrede. Strateški pravac nije izgradnja i razvoj velikih kapaciteta, nego malih i upravo su oni u domeni malog poduzetništva. U Općini Nova Rača ne djeluje turistička zajednica, te ovu ulogu treba preuzeti Općina ili alternativno sudjelovati u radu neke druge turističke asocijacije na području regije u suradnji sa susjednim općinama.

Prioritetne aktivnosti :

- *poticanje izgradnje i uređenje smještajnih kapaciteta*
- *izrada kataloga turističke ponude i smještajnih kapaciteta*
- *promoviranje turističkih i kulturnih znamenitosti*
- *učestvovanje kao aktivni izlagač na sajmovima i izložbama, prezentacija Općine Nova Rača, turističkih znamenitosti i gospodarstva*
- *osmišljavanje turističkih, sportsko-rekreativnih i kulturnih aktivnosti*
- *izrada web stranice i njeno redovno održavanje i ažuriranje novim podacima*
- *izrada turističkog prospekta/plana Općine Nova Rača*
- *edukacija i stručno usavršavanje poduzetnika i djelatnika; učešće na seminarima, savjetovanjima, znanstvenim i sl. skupovima*
- *uređenje biciklističke, pješačke, konjaničke staze*
- *obilježavanje kulturnih znamenitosti adekvatnim smjerokazima (tipski smeđi smjerokazi)*

OPĆINA NOVA RAČA

- *aktivno učesće u organizaciji raznih aktivnosti u suradnji sa postojećim udrugama i društvima, npr :*
  - *natjecanja i aktivnosti osnovne škole,*
  - *izložba poljoprivrednih proizvoda (kobasice, med, voće, vino i sl.)*
  - *izbor "Uzorna žena"*
  - *proslava dana Općine*
  - *škola nogometa*
  - *sportski turniri (nogomet, rukomet, šah, konjički sport i sl.)*
  - *natjecanja u "starim" sportovima i nadmetanjima*
  - *izbor najljepše kuće, okućnice, ulice*

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA

STRATEŠKI CILJ : Razvijena turistička ponuda koja potiče razvoj poduzetništva i zapošljavanje

STRATEGIJA : Organizacija i koordinacija turističke djelatnosti koja potiče investicije ulagača

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1 .poticanje izgradnje i uređenje smještajnih kapaciteta	Turistička zajednica, općina	-	proračun općine, potpore ministarstva	kontinuirano
1.2. izrada kataloga turističke ponude i smještajnih kapaciteta	TZ	-	proračun općine, turistička zajednica	31.12.2007.
1.3. promoviranje turističkih i kulturnih znamenitosti	TZ	-	turistička zajednica	kontinuirano
1.4. izrada turističkog prospekta/plana Općine Nova Rača	TZ , općina	-	proračun općine, turistička zajednica	do 31.12.2007.
1.5. izrada web stranice i njeno redovno održavanje i ažuriranje novim podacima	TZ	-	proračun općine	do 31.12.2007.
1.6. učestvovanje kao aktivni izlagač na sajmovima i izložbama, prezentacija Općine Nova Rača, turističkih znamenitosti i gospodarstva	TZ , općina	-	proračun općine, turistička zajednica, potpore ministarstva	3 do 4 sajma godišnje
1.7. osmišljavanje turističkih, sportsko-rekreativnih i kulturnih aktivnosti	TZ	-	turistička zajednica	kontinuirano

OPĆINA NOVA RAČA

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.8. edukacija i stručno usavršavanje poduzetnika i djelatnika; učešće na seminarima, savjetovanjima, znanstvenim i sl. skupovima	TZ	-	proračun općine, turistička zajednica	kontinuirano
1.9. uređenje biciklističke staze i pješačke staze	TZ, općina	-	proračun općine, turistička zajednica	31.12.2007.
1.10. obilježavanje kulturnih znamenitosti adekvatnim smjerokazima (tipski smeđi smjerokazi)	TZ, općina	-	proračun općine, turistička zajednica	31.12.2007.
1.11. aktivno učešće u organizaciji raznih aktivnosti u suradnji sa postojećim udrugama i društvima, npr : <ul style="list-style-type: none"> - natjecanja i aktivnosti osnovne škole, - biciklijada - izložba poljoprivrednih proizvoda (kobasice, med, voće i sl.) - izbor "Uzorna žena" - proslava dana Općine - škola nogometa - sportski turniri (nogomet, rukomet, šah, konjički sport i sl.) 	Turistička zajednica, udruge, škola, sportski klubovi, općina	-	proračun općine, turistička zajednica	kontinuirano
ukupno		80.000,00 godišnje		

OPĆINA NOVA RAČA
LOG-FRAME - TURISTIČKA ZAJEDNICA KAO PROMOTOR TURIZMA

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : Razvijena turistička ponuda koja potiče razvoj poduzetništva i zapošljavanje</p>	<p>broj gostiju i ostvarenih noćenja odn. prihoda od turizma, ostvareni rezultati poslovanja poduzetnika u turizmu, iznos i broj investicija</p>	<p>podaci FINE i porezne uprave, podaci upravnih odjela općine, Trgovačkog suda, HTZ, financijska izvješća poduzetnika , izvješća o prihodima</p>
<p>SVRHA PROJEKTA : Organizacija i koordinacija turističke djelatnosti koja potiče investicije ulagača</p>	<p>broj novih turističkih kapaciteta u općini (smještajni kapacitet, seoski turizam i sl.), broj organiziranih posjeta</p>	<p>evidencija TZ, podaci upravnih odjela općine, sklopljeni ugovori sa investitorima</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI : Intenzivne aktivnosti i rezultati rada turističke zajednice</p>	<p>pokrenuti projekti, izrađen prop. materijal , prospekti, web stranice, priredbe, uređene staze, polaznici edukacija, izlaganja na sajmovima</p>	<p>ulagačima su privlačne mogućnosti ulaganja i pokrenuti projekti i turistički sadržaji</p>
<p>INTERVENCIJE : poticanje izgradnje i uređenje smještajnih kapaciteta, izrada kataloga, promocija turističkih i kulturnih znamenitosti, izlaganje na sajmovima i izložbama, osmišljavanje aktivnosti, web stranica, izrada turističkog prospekta, edukacija, uređenje biciklističke i pješačke staze, obilježavanje kulturnih znamenitosti, aktivno učešće u organizaciji raznih aktivnosti</p>	<p>potrebni resursi : rad i sredstva turističke zajednice, proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, donacije</p>	<p>postoji interes turista, postoji interes ulagača za ulaganja u dodatne sadržaje, postoje državne poticajne mjere</p>
		<p>postoji regionalna suradnja i suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, postoje izvori financiranja</p>
<p>PREDUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, osnovana turistička zajednica, postoji institucionalna podrška, prometna povezanost, resursi</p>		

9.4. KRITIČNO PITANJE – KAKO UNAPRIJEDITI POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU ?

9.4.1. UDRUŽIVANJE OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNIKA

Radna skupina zaključila je temeljem podataka iz SWOT analize da u poljoprivredi postoje nedovoljno iskorišteni prirodni resursi, a isto tako pružaju se velike mogućnosti za njen daljnji razvoj. Poljoprivreda se također nameće i kao dobro rješenje za zapošljavanje stanovništva. Pri tome su potrebna manja ulaganja, a potiču se značajni učinci.

Udruživanjem poljoprivrednika u zadruge (ili udruge) stvorili bi se kvalitetniji preduvjeti za organiziranje proizvodnje. Zadruge pružaju mogućnost zajedničkog i organiziranog pristupa tržištu kako za prodaju vlastitih proizvoda, a također i u nabavi repromaterijala. Isto tako mogu za zadrugare biti od velikog interesa pružanjem dodatnih usluga – edukacije, transport, knjigovodstvo, skladištenje i sl.

Poljoprivreda je grana proizvodnje na području općine kojom se stanovništvo najviše bavi. Problem koji se provlači u procesu nabave repromaterijala, ali još više u nastupu na tržištu, kad proizvedenu robu treba prodati, jeste da poljoprivrednici nastupaju u tim segmentima pojedinačno i postaju žrtvama prekupaca i profitera te prihvaćaju ponuđene niske cijene i nesigurno plaćanje. Osnivanjem poljoprivrednih zadruga ili udruge proizvođača, štitili bi se njihovi interesi u prometu roba i usluga. Udruživanjem poljoprivrednika u zadruge stvorili bi se kvalitetniji preduvjeti za organiziranje proizvodnje. Zadruge pružaju mogućnost zajedničkog i organiziranog pristupa tržištu, kako za prodaju vlastitih proizvoda, a također i u nabavi repromaterijala. Isto tako mogu za zadrugare biti od velikog interesa pružanjem dodatnih usluga – edukacije, transport, knjigovodstvo, skladištenje i sl. Kroz rad zadruga bile bi olakšane i aktivnosti edukacija, usvajanja novih tehnologija i informiranja poljoprivrednika, povećanja broja proizvođača, poticanja ekološke i integralne proizvodnje hrane, poticanju voćarstva i vinogradarstva, provođenju pilot projekata.

Formiranjem strojnih prstenova stvorili bi se preduvjeti za jeftiniju proizvodnju. Specijalna mehanizacija je preskupa ako nije iskorištena sa punim kapacitetom. U slučaju obrade manjih zemljišnih površina na kojima bi se uzgajale neke od visokoprofitabilnih kultura (ljekovito bilje, voćarstvo, povrće i sl.) potrebna oprema je skupa, npr. sušare za bilje, strojevi za sortiranje i ambalažiranje i slična mehanizacija. Udruživanjem više proizvođača u strojne prstenove bi se ovaj problem riješio i mehanizacija bi mogla biti iskorištena u svom punom kapacitetu.

OPĆINA NOVA RAČA

Uloga Općine Nova Rača je pomoći osigurati zadrugama i udrugama prostorne uvjete za rad.

Već osnovanim udrugama poljoprivrednih proizvođača treba pružiti maksimalnu podršku i prezentirati ih kao uspješne pilot projekte.

Osim educiranja iz područja direktne poljoprivredne proizvodnje u poljoprivredi je obrazovanje za poduzetništvo i u poduzetništvu također vrlo bitno. Obrazovanjem se omogućuje stjecanje potrebnih stručnih znanja i dodatnih vještina neophodnih za uspješno poslovanje poljoprivrednika. Današnji napredni i veći poljoprivrednici imaju angažiran veliki kapital i u svakom pogledu su poduzetnici, a da bi se opstalo kao poduzetnik, posebno u malom gospodarstvu gdje su funkcije često objedinjene u jednoj osobi (vlasniku, radniku, menadžeru), nije dovoljno dobro poznavati struku, tehnologiju i procese proizvodnje ili usluga, već su nužna i znanja planiranja, vođenja, upravljanja, kontrole, marketinga i financijskog poslovanja.

Prioritetne aktivnosti :

- izrada plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera*
- poticanje zadružnog organiziranja*
- poticanje formiranja strojnih prstenova*
- kontinuirana edukacija, propagiranje*
- provođenje pilot projekata*
- osigurati udrugama/zadrugama prostorne uvjete za rad*

OPĆINA NOVA RAČA

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – UDRUŽIVANJE OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNIKA

STRATEŠKI CILJ : Razvijena poljoprivredna proizvodnja, kvantitativni i kvalitativni rast proizvodnje, povećana zaposlenost

STRATEGIJA : Poticanje seoskog poduzetništva kroz udruživanje u proizvodnji

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1. izrada plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera	Općina	-	proračun Općine	do 30.06.2007.
1.2. osiguravanje prostornih uvjeta rada zadrugama i udrugama	Općina, država	-	proračun Općine, država,	do 31.12.2007.
1.3. organiziranje i provođenje djelatnosti : - informiranja o radu zadruga - edukacija o prednostima strojnih prstenova - savjetovanja - edukacija - provođenje pilot projekata i sl.	Općina, HZPSS	-	proračun Općine , potpora ministarstava, donacije,	kontinuirano prema planu
1.4. potpora osnovanim udrugama/zadrugama - pilot projekti	Općina, Savez zadruga	-	proračun Općine, potpore ministarstava	do 31.12.2007.
ukupno		80.000,00 kuna godišnje		

LOG-FRAME – UDRUŽIVANJE OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNIKA

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ : Razvijena poljoprivredna proizvodnja</p> <ul style="list-style-type: none"> - povećana proizvodnja poljopr. proizvoda kvantitativno i kvalitativno - povećana zaposlenost <p>SVRHA PROJEKTA : Organizirana poljoprivredna proizvodnja u zadrugama i udrugama</p>	<p>broj novozaposlenih, broj novih zadrugara, količine (naturalno i finansijski) poljoprivrednih proizvoda, iznosi investicija u poljoprivrednu proizvodnju i mehanizaciju, broj i iznos korištenih kredita, iznosi potpora</p> <p>broj osnovanih zadruga i udruga, broj polaznika edukacija, broj pilot projekata, broj savjeta o organiziranju proizvodnje, broj izrađenih poslovnih planova, kupljena mehanizacija...</p> <p>izrađen plan razvoja, rezultati pilot projekata, plan edukacija i prezentacija, povećanje obrađenih zemljišnih površina</p> <p>POTREBNI RESURSI : rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstva, rad HZPSS, kreditna i bespovratna sredstva državnih fondova, donacije</p>	<p>Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadrugnog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK, evidencije HZPSS</p> <p>spiskovi polaznika seminara i edukacija, poslovni planovi, evidencija o kreditnim linijama ...</p> <p>IZVORI PODRŠKE (TROŠAK) : godišnje 800.000,00</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI : izrađen plan razvoja poljoprivrede, pokrenuti pilot projekti, povećane obrađene površine, aktivirani neiskorišteni resursi</p> <p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada progr.razvoja poljoprivr. - rješavanje imovinskih odnosa za objekte potrebne zadrugama - edukacija i propagiranje zadrugne polj. proizvodnje 	<p>poljoprivrednici prepoznaju mogućnosti koje se pružaju i uključuju se u rad zadruga, formiraju se strojni prstenovi, postoji tržište</p> <p>poljoprivrednici su zainteresirani za osnivanje zadruga i pokretanje proizvodnje, ima projekata i izvora financiranja</p> <p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, srede su zemljišne knjige i imovinski odnosi,ima kadrova za potrebne edukacije</p>	<p>PRETPOSTAVKE</p> <p>PREUVJETI : projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoje objekti za rad zadruga, osnovane udruge i zadruge</p>

9.4.2. KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Poljoprivrednim gospodarstvima i individualnim proizvođačima treba omogućiti kvalitetnu edukaciju o primjeni novih tehnologija u proizvodnji, kako bi se proizvodnja povećala kako kvantitativno, tako i kvalitativno. Prvenstveno su to područja stočarstva (uzgoj goveda, proizvodnja mlijeka, stoka sitnog zuba, peradarstvo), te voćarstvo, vinogradarstvo i povrtlarstvo. Posebnu pažnju treba posvetiti i pčelarstvu, proizvodnji ljekovitog bilja i sličnim djelatnostima za koje postoje prikladni uvjeti.

Očekivani strateški cilj je razvijena poljoprivredna proizvodnja, te postignut kvantitativni i kvalitativni rast proizvodnje poljoprivrednih proizvoda. Kako bi se poljoprivrednim proizvođačima osigurao trajni plasman njihovih proizvoda i sigurno tržište u kasnijem periodu moguća je aktivnost izgradnje preradbenih kapaciteta. Isto tako za te buduće kapacitete je jednako važno da imaju osiguranu sirovinsku osnovu za svoju proizvodnju, te su time izravno povezani sa proizvođačima.

Ovim budućim projektima koji će biti realizirani kroz privatnu poduzetničku inicijativu treba pružiti maksimalnu podršku, budući imaju cilj ostvariti viši stupanj finalizacije poljoprivrednih proizvoda i time povećanja novostvorene vrijednosti. Ujedno je u tim pogonima planirano i dodatno zapošljavanje stanovništva.

Prioritetne aktivnosti :

- *promovirati primjenu novih tehnologija u proizvodnji kroz organizirane edukacije i seminare*
- *informirati i educirati poljoprivrednike u svezi zakonskih rješenja i mogućnosti bespovratnih potpora i povoljnih kreditnih linija*
- *promovirati nove proizvodnje koje nisu tradicionalno bile prisutne na ovom području, a daju visoke prinose i zaradu*
- *promovirati ekološku proizvodnju*
- *promovirati djelatnosti vezane uz poljoprivredu i proizvodnju zdrave hrane, a naročito vezane uz seoski turizam*
- *izrada plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera*

PLAN AKTIVNOSTI (PROJEKT) – KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

STRATEŠKI CILJ : Povećanje zaposlenost i prihoda stanovništva

STRATEGIJA : Promoviranje novih tehnologija i poljoprivrednih kultura

AKTIVNOST	ODGOVORNA INSTITUCIJA	PROCJENA TROŠKOVA I RESURSA	IZVORI FINANCIRANJA	TERMINSKI RASPORED
1.1 izrada srednjoročnog plana razvoja poljoprivrede i programa poticajnih mjera	Općina	-	proračun Općine	do 30.06.2007.
1.2. organiziranje i provođenje djelatnosti informiranja o poticajnim mjerama, potporama, kreditnim linijama	Općina, HZPSS	-	proračun Općine , potpora ministarstva	kontinuirano prema planu
1.3. promocija primjene novih tehnologija u proizvodnji kroz organizirane edukacije i seminare	Općina	-	proračun Općine , potpora ministarstva	kontinuirano prema planu
1.4. promocija nove proizvodnje koje nisu tradicionalno bile prisutne na ovom području, a daju visoke prinose i zaradu	Općina	-	proračun Općine , potpora ministarstva	kontinuirano prema planu
1.5. promocija ekološke proizvodnje	Općina	-	proračun Općine , potpora ministarstva	kontinuirano prema planu
1.6. promocija djelatnosti vezanih uz poljoprivredu i proizvodnju zdrave hrane, a naročito vezane uz seoski turizam	Općina	-	proračun Općine , potpora ministarstva	kontinuirano prema planu
ukupno		godišnje 50.000,00 kuna		

OPĆINA NOVA RAČA
LOG-FRAME – KONTINUIRANO UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

LOGIKA INTERVENCIJE	POKAZATELJI REZULTATA	IZVORI PODATAKA
<p>CILJ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - povećana zaposlenost - povećana proizvodnja poljoprivrednih proizvoda kvantitativno i kvalitativno (posebno eko proizvodnja) 	<p>broj novozaposlenih, broj novih poljop. gospodarstava, količine (naturalno i finansijski) poljopr. proizvoda, iznosi investicija u poljopr. proizvodnju, broj i iznos korištenih kredita, iznosi odobrenih potpora i poticaja poljoprivrednicima</p>	<p>Podaci zavoda za zapošljavanje, podaci Trgovačkog suda, ureda za gospodarstvo, zadržanog saveza, državnog zavoda za statistiku, porezne uprave, HGK, HOK, evidencije HZPSS</p>
<p>SVRHA PROJEKTA :</p> <p>Poljoprivredna proizvodnja podignuta na viši i profitabilniji nivo</p>	<p>broj registriranih proizvođača, broj poljop. gospodarstava, broj polaznika edukacija, broj novih projekata, broj izrađenih posl. planova, količine novih proizvođača...</p>	<p>poljoprivrednici prepoznaju mogućnosti koje se pružaju i veću mogućnost zarade, postoji tržište za proizvode</p>
<p>OČEKIVANI REZULTATI :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađen plan razvoja poljopr. - pokrenuti program edukacija - povećane obrađene površine - nove tehnologije i kulture 	<p>izrađen plan razvoja, rezultati pilot projekata, plan edukacija i prezentacija, povećanje obrađenih zemljišnih površina, ugovori o prodaji ili zakupu zemlje...</p>	<p>poljoprivrednici su zainteresirani za uvođenje novih profitabilnijih poljo kultura, ima kvalitetnih projekata i izvora financiranja</p>
<p>INTERVENCIJE :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada programa razvoja poljopr. edukacija i propagiranje - napredne poljopr..proizvodnje i novih tehnologija, - edukacije u eko proizvodnji, - promocija seoskog turizma 	<p>POTREBNI RESURSI :</p> <p>rad stručnih službi i proračun Općine, poticaji i potpore ministarstava, rad HZPSS, kreditna i bespovratna sredstva, donacije, županija</p>	<p>postoji suradnja između LS i državnih institucija i ministarstava, srede su zemljišne knjige i imovinski odnosi, ima kadrova za potrebne edukacije</p>
		<p>PREUJVJETI :</p> <p>projekt prihvaćen u sklopu SPGR, postoje usitnjena poljoprivredna domaćinstva</p>

10. SMJERNICE ZA PROVEDBU, PRAĆENJE I AŽURIRANJE

PROVOĐENJE

Strateški plan gospodarskog razvoja treba u provođenju potporu institucije odgovorne za provođenje plana. Idealno bi bilo da se nastavi suradnja na gospodarskom razvoju između lokalne samouprave i gospodarskih subjekata uključenih u izradu strateškog plana gospodarskog razvoja kroz rad u radnoj skupini. Uključeni u izradu SPGR-a trebaju aktivno raditi i na njegovoj implementaciji, a općina treba formirati povjerenstvo ili odgovarajuće tijelo (npr. gospodarsko vijeće, poglavarstvo i sl.) koje će biti zaduženo za provedbu, praćenje i ažuriranje SPGR-a. Odluku o tijelu koje će biti nadležno za praćenje provedbe treba donijeti općinsko poglavarstvo i to je jedno od ključnih pitanja za realizaciju plana.

PRAĆENJE

Praćenje pruža informacije koje su potrebne za procjenu provedbe plana, te rukovodi promjenama i ažuriranjem, što će omogućiti usmjeravanje napora ostvarenju vizije. Redovito izvještavanje o praćenju, putem javnih izvještaja, osigurat će transparentnost procesa i pojačati obvezu prema provedbi.

- *Pokazatelji iz matrica logičkog okvira (log – frame) procijenit će da li se planirane intervencije realiziraju i daju li željene rezultate*
- *Usporedba planova aktivnosti i proračuna otkriva da li se resursi koriste na određenoj razini, te da li se koriste prema planu*
- *Organizacijski pregled prati promjene kod pojedinaca i organizacija koje mogu utjecati na njihove sposobnosti izvršavanja zadataka*

AŽURIRANJE

SPGR je instrument za prilagodbu promjenama, pa se stoga mora održavati kroz svježe i periodičke preglede i dopunjavati tekućim informacijama. Većina podataka se ažurira na godišnjoj osnovi kada državni izvori osiguravaju nove informacije, a te opet sadržavaju podatke o novonastaloj situaciji. Kada se pregled situacije dovrši, to je pravo vrijeme za instituciju koja vrši praćenje da potraži odgovore na dodatna pitanja:

- *Da li je ciljano pitanje i dalje kritično za gospodarsku budućnost zajednice?*

OPĆINA NOVA RAČA

- *Da li ova intervencija i dalje rješava kritično pitanje?*
- *Da li koristi od programa i dalje opravdavaju resurse potrebne za provedbu?*
- *Da li postoje kakve nenamjerne (negativne) posljedice intervencije?*

Osim u slučaju da vanjsko okruženje ne prolazi kroz brze i značajne promjene, strateški plan bi trebao biti valjan najmanje idućih četiri godina, no u sredini koja se ubrzano razvija kao što je slučaj u Hrvatskoj, potrebno je češće ažuriranje.

11. ZAVRŠNE PREPORUKE

U procesu implementacije ovog plana, po pojedinim projektima, a gdje je to moguće valjalo bi primjeniti slijedeće strategije :

- *Općina Nova Rača treba koristiti sve potencijalne državne izvore financiranja (sredstva fondova, ministarstava, poticajna sredstva i sl.) koji su namijenjeni gospodarskom razvoju, te razvoju uopće*
- *valja se vezati i na fondove Europske unije s kojom je Hrvatska u tijeku pregovora o pridruživanju, te na ostale međunarodne izvore financiranja razvojnih projekata*
- *strategija jačanja i uključivanja nevladinih organizacija, posebno zato što one mogu primiti financijsku pomoć od međunarodne zajednice, na koju trgovačka profitna društva nemaju pravo*
- *koristiti moderne komunikacijske i informatičke tehnologije*

OPĆINA NOVA RAČA

- *uspostaviti regionalnu suradnju sa susjednim općinama koja će pospješiti realizaciju plana*
- *uključiti projekte u Regionalni operativni plan Bjelovarsko-bilogorske županije*

Strateški plan gospodarskog razvoja se temelji na zajednici i određuje gospodarsku budućnost zajednice. PRLS podrazumijeva aktivno sudjelovanje zajednice, stoga je nacrt SPGR-a prezentiran građanima na javnoj tribini i putem članova radne skupine koji su imali na raspolaganju nacrt.

Komentari i primjedbe prikupljeni su tijekom javne rasprave i nisu ukazivali na potrebu značajnijih izmjena SPGR-a, naprotiv, izražena je potpora izvršenju plana uz iskazan oprez zbog potrebnih sredstava. Time se potvrđuje potreba praćenja, ažuriranja i transparentnosti cijelog procesa, ali i povećava odgovornost organizacija i institucija koje su uključene u SPGR.

Učesnici u raspravi istakli su važnost prevladavanja uočenih vlastitih slabosti. Tijekom rasprave ukazano je na nedostatak novca za provedbu planiranih projekata, ali je naglašena i važna uloga SPGR-a u pribavljanju potrebnih sredstava kroz korištenje fondova i uključivanje u Regionalni operativni plan Bjelovarsko-bilogorske županije.